

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De extinctione Pensionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

non transfuso, quin potius extincto. Lott. num. 353. & 354.

3. Respondeo tertio: Dum tamen quasi possessio illa transferentis fuit non solum longa, sed etiam longissima 30. annorum, translatus non tenetur ad justificationem gratiæ transferentis. Lott. num. 355. ed quod tunc præsumptio veritatis narratorum non oriatur translatus ex quasi possessione, quæ ipse utatur, sed ex præscriptione longissima; cum verisimile non sit, pensionem per adeo longum tempus fuisse exactam, & solutam, si gratia non fuisset justificata.

4. Respondeo quarto: Si neque transferens unquam adhuc exegit, sine dubio translatus tenetur ad justificandum non tantum translationem, sed & ipsius reservationis literas. Lott. num. 359. nisi ageretur contra illum, qui pensioni consentit; tali enim consensu supposito, sufficit justificare gratiam translationis, quæ ut plurimum consumitur circa habilitatem personæ, & qualitates expressas, quantumcunque non necessarias; ex enim omnino sunt justificandæ de ipso tempore translationis. Lott. num. 360. Unde etiam, si quis narravit se inhabilem, sed dispensatum, tenetur exhibere dispensationem, & justificare causam in ea narratam. Lott. num. 361. ex Decio in c. correctæ. n. 11. de confirm. utili vel inutili.

De extinctione pensionis.

Questio 638. An privatio beneficiorum extendat se ad pensiones, ita ut si quis privetur, aut privandus sit beneficio ob delictum, eo ipso quoque privetur, & privandus sit pensione Ecclesiastica, si quam habet, etiam dum id non exprimitur?

Respondeo: Præscindendo à stylo in contrarium, de quo testatur Farinac. apud Tond. loc. mox citand. id in genere dici non posse, quia nomine beneficii, præcipue in pœnalibus, & odiosis non venit pensio. Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. § 4. n. 96. 97. juncto nu. 101. citans Gratian. discept. for. c. 397. n. 14. Sic quoque Card. de Luc. de pens. d. 49. n. 4. ait: quod licet pensiones Ecclesiastica retervata, ut tales pro Clerico assumentur beneficiis, eorumque jure censentur (intellige, etiam respectu amissionis earundem) atramen certum sit, facilis in criminoso tolerabilem esse pensionis retentionem, quam beneficii; cum pensio non percutiat substantiam beneficii, nec jus spirituale tribuat super fructibus.

Questio 639. An ob hæresim extinguatur pensio?

Respondeo: Hæreticum non solum uti beneficiorum obtinendorum, ita etiam pensionum incapax esse Tond. loc. cit. nu. 117. citans Ricciul. tr. de person. extra grem. Eccl. existentibus. l. 5. c. 19. nu. 7. juxta dicta à nobis supra; sed etiam privari pensionibus obtentis. Lott. l. 1. q. 42. nu. 51. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 3. n. 31. id ipsum extendentes ad hæretici filios, ac nepotes, ac citantes pro hac extensione Tho. Sauch. in sum. l. 2. c. 28. nu. 36. & Rotan in Conchens. pens. 6. Martii. 1609. quæ est decis. 123. p. 3. Recent. Intelligitque hoc ipsum tam de filiis illegitimis, quam legitimis, ne majus privilegium habeat luxuria, quam castitas, ait Ven-

trigl. *ibid.* Item intelligi de nepotibus descendentibus per lineam paternam, non verò maternam. Item privationem illam pensionum afficere hos filios, & nepotes, etiam dum pater hæreticus fuit, tantum damnatus in contumacia, dommodo sit verus contumax, subjungit Ventrigl. in fine. n. 31.

Questio 640. An pensio extinguatur ob homicidium voluntarium, aliave crimina qualificata patrata à pensionario, aut ob contractam exinde, aut ab eo, Irregularitatem?

Respondeo: Quemadmodum beneficia obtenta non vacant per homicidium, aliisque crimina, quamvis irregularitatis induciva, nisi in casibus, quibus ita jure statutum sit, etsi crimen possit esse justum motivum judici ad damnandum ad hæc pœnam privationis beneficiorum: ita pariter loquendum de extinctione pensionis, & quidem à fortiori. Card. de Luc. de pens. d. 49. n. 3. & 4. d. 47. n. 11. ubi expressè: homicidium voluntarium, aut aliud crimen, quamvis majoris irregularitatis inductivum, non causat amissionem pensionis, vel beneficii. Atque ita intrat argumentum à fortiori, ut si per homicidium, aliisque qualificata delicta, non vacant beneficia, multò minus amittantur pensiones. Unde jam patet responsio ad secundum, nimirum irregularitatem supervenientem, uti non causare vacationem beneficii, ita nec extinctionem pensionis. Card. de Luc. loc. cit. n. 11.

Questio 641. An ob bannum capitale, continens quoque confiscationem bonorum, comprehendantur quoque pensiones, ita & ut hæc transeant ad Fiscum, aut extinguantur?

Respondeo primo: Si sermo est de pensione merè temporali (intelligendum videtur, non tam de pensione laicali, hoc est, desumpta ex fructibus Ecclesiæ, & assignata laico pro ministerio aliquo temporali ei exhibito, quam de pensione alia omnino seculari assignata ex bonis aliis secularibus) ea venit sub confiscatione bonorum ad commodum fisci. Card. de Luc. de pens. d. 49. n. 7. ex Gamb. loc. paulò post. citando. si verò sermo est de pensione Ecclesiastica, ea neque quò ad commodum, seu commoditatem transit ad fiscum Ecclesiasticum, durante vitâ istius pensionarii delinquentis, ut expressè ex Gamb. de por. leg. l. 6. ex n. 722. & præcipue n. 240. asserit Lott. l. 1. q. 42. n. 33. Sed continuò latâ sententiâ talis banni capitalis ob delictum, tanquam per mortem civilem assimilata morti naturali extinguitur, Ecclesiâ libertatem acquirente, eo modo, quo de jure partronatus non transeunte in fiscum pœnalem, cum publicatione bonorum ex delicto dici solet. Card. de Luc. loc. cit. ita expressè dicens distingui, & teneri à Gamb. eod. loc. quo illum citavit Lott. Probat id ipsum Card. de Luca. num. 8. & 9. quòd, cum pensionarius per bannum capitale dicatur effici servus pœnæ, & incapax possidendi bona, ac jura, ea transire non possunt in fiscum, ita gerentem vices, & personam hæredis anomali delinquentis; neque ea stare possunt in aëre, ac sine possessore, & domino; adeoque, sicut per capitis diminutionem maximam ex banno capitali resultantem extinguitur usufructus (juxta cujus terminos, ut plurimum regulatur pensio) ita & pensio, utpote in qua tanquam jure vitalitio non datur formalis translatio de uno in alium, neque vacatio,

catio, sed solum extinctio, redeunte Ecclesia ad pristinam libertatem; secus ac contingit in beneficiis, in quibus perdurantibus in suo esse datur vera vacatio, dum non implicat, Ecclesiam, vel Capellam ad tempus aliquod viduatam sub nullius dominio, sed quasi in incerto stare.

2. Notandum, responsum procedere non de banno, vel etiam sententia contumaciali simpliciter, sed de banno per annum contumaciam confirmato, & de sententia contumaciali, quam subsecuta non est intra annum purgatio contumacia; siquidem hoc anno elapso, sicut tum prius irtractabiliter resulter vacatio beneficiorum, ita & extinctio pensionis. Dum econtra labente adhuc eo anno a banno, & sententia contumaciali, durat adhuc spes, & potentia resolutionis ejusdem sententia, nempe resistentis a purgatione per comparationem infra annum, & sic ex solo banno contumaciali non dicitur resultere vera mors civilis, vel inductio maxima servitutis pena; sed solum induci videretur suspensio seu amissio conditionalis, ac revocabilis, quatenus scilicet contumacia non purgetur. Ac proinde, secuta ipsa purgatione, sit retrotractio ad suum initium quodam jure postliminii, & per excitationem potius a somno, quam a morte, seu per remotionem obstaculi, card. de Luc. l. c. n. 11.

3. Sed neque pensionario delinquenti suffragatur restitutio adversus bannum contumaciale, post annum obtenta; hac enim restitutio, cum non sit per viam justitiae, declarando innocentem, sed per viam gratiae, postquam Ecclesia jam perfecte redierat ad libertatem, operari non potest pensionis redintegrationem, & rursus excitationem servitutis Ecclesiae, nisi facta speciali mentione confiter, quod Papa explicitè vel implicitè redintegrationem concedere voluerit, tanquam per speciem novae reservationis. Card. de Luc. n. 12.

Quaestio 642. An amittatur pensio ob non delatum habitum Clericalem?

R. Espondeo affirmativè: Statuit enim Sixtus V. per Bullam incipientem; *Pastoralis sub dato prid. Kal. Feb. 1588.* quae est in Bullario Conflit. 92, ut, si habeas pensionem excedentè 60. ducatos de Camera, non deferat habitum, & tonsuram Clericalem, continuo sine ulla monitione, citatione, Judicis decreto aut ministerio eam ipso facto amittat. Lott. l. 1. q. 42. n. 52. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 3. n. 28. Card. de Luc. de pens. d. 48. nu. 7. Ut tamen hac privatio locum habeat, requiritur Primò, quòd pensionarius tanto tempore non inceserit in habitu Clericali, ut omnium opinione reputetur laicus. Ventrigl. loc. cit. citans Ricciull. de person. extra Eccl. grem. exist. l. 7. c. 6. nu. 17. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 11. nu. 49. in fine, juxta dicta alia à nobis de amissione beneficii ob eandem causam. Secundò ut pensionarius incedens in habitu Laicali pensionem actu exigat, vel per eum stet, quò minus exigat. Lott. loc. cit. n. 53. Ventrigl. loc. cit. juxta tenorem citatae Bullae. Sic etiam dictam privationem pensionis ob delatum habitum non procedere, dum pensionarius id faceret ob paupertatem, infirmitatem, verisimile periculum, vel si domi se contineret, ait Ventrigl. loc. cit. n. 29. citans Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 4. n. 33. Dictam etiam Bullam Sixti V. in Gallia non esse receptam, & extra Galliam difficilem fore ex hoc capite impetrationem, ait Tond. qq. benef. p. 3. c. 174. nu. 20.

P. Laurent. Fori Benef. Tom. III.

Quaestio 643. An extinguatur pensio propter obtentum officium seculare, vel etiam propter feudum obtentum à principe laico?

1. R. Espondeo ad primum: Non convenire in hoc AA. Nam primò officium seculare merè incompatible cum Clericatu, nimirum quo quis occupatur in criminalibus, quale v. g. est tabellio; natus Judicis criminalis. (cum id prohibitum sit Clericis, potissimum etiam ob juramentum, quod principi seculari, à quo tale officium suscipitur, praestandum) causare amissionem pensionis Ecclesiasticae, non secus, ac militiam: non verò officium seculare, nullum admixtum habens exercitium jurisdictionis criminalis, quale v. g. esset Notarius circa acta voluntariae jurisdictionis, in confectioe scilicet Instrumentorum, vel etiam circa acta jurisdictionis contentiose in causis civilibus, tenent apud Card. de Luc. de pens. d. 47. n. 4. §. 6. cum Jo. Aud. Rota in Pistoriens. pens. 23. Jun. 1670. Zaborel. in c. sicut. ne Clerici vel Monach. secular. negot. se immisc. n. 2. aliisque adducti per Fagn. in cit. c. sicut. n. 12. & seq. item per Covar. qq. pract. c. 19. n. 8. & Farinac. in fragm. v. Clericus. n. 212. & seq.

2. Secundò ceteris ipse Card. de Luc. loc. cit. n. 3. dato, praemissam doctrinam esse veram, non tamen tenere, dum pensionarius ex titulo venditionis, vel alio assequeretur tale officium, potius in dominio ac habitu, pro emolumentis aliisque praeminentiis, quam pro actuali exercitio, quod per substitutos vel conductores geri solet, dum etiam viri vobiles, & magnates, Cardinales ad exercitium tale inepti, vel etiam, quibus tale exercitium indignum, talia officia per substitutos exercenda acquirunt pro solo emolumento, aliisque juribus, uti ait in ipsa Urbe Archiconfraternitatem Caritatis possidere officium criminale Gubernatoris, in quo omnes causae criminales tractentur, non tamen adversum qualitatè loci pii, & Ecclesiastici; cum exercitium illius sit penes Substitutos, Ceteris item idem Cardinalis. n. 11. dictam distinctionem inter officia secularia habentia, & non habentia admixtum exercitium jurisdictionis criminalis nihil ad rem facere; cum id totum concernat incursum irregularitatis; irregularitatem autem supervenientem non causare amissionem beneficii aut pensionis, & in praesenti consideranda solum sit omnimoda incompatibilitas, ex qua resulter implicita dimissio Clericatus, ut dicitur paulò post de militia. Quinimò, ut idem Cardinalis. nu. 12. etiam si non solum accederet lex principis laici, inhabilitans Clericos, tam ad obtinenda, quam ad exercenda officia similia secularia (quippe à qua induci nequit ista omnimoda incompatibilitas cum statu Clericali) sed ipsa prohibitio sacrorum Canonum super secularium officiorum susceptione, & exercitio, adhuc tamen inde non resulteret vacatio beneficii, aut pensionis amissio ipso jure, sed juxta magis communem, & receptum citati Canonis Sicut, intellectum, ut plene Fagn. ibid. potest ab Ecclesiastico Superiore prohiberi dictorum officiorum susceptio, & exercitium, etiam sub pena privationis beneficii (idem est de privatione seu extinctione pensionis) & interim durante hoc illicito exercitio, quassum tanquam illicitè quassum praetendi, ut cadat sub spolio, Neque denique, ut idem Cardinalis nu. 17. obstat praestatio juramenti, facta principi seculari, cum illud restrictum sit ad concernentia administrationem illius officii, quod à

manibus laici suscipitur ad instar illius juramenti fidelitatis, quod Clerici & Ecclesiastici prestare solent, & possunt Principi laico ratione feudi, ratione cujus illi sub sunt. Vel etiam ad instar juramenti illius, quod clerici suscipientes tutelam, vel aliam administrationem à Jūdice laico, jurant benè & fideliter administrare, & rationes desuper reddere. Et dato, id etiam fieri non debere, nec posse, non tamen nisi actum illicitum continebit, ob quem Clericus à Superiore Ecclesiastico puniri potest.

3. Respondeo ad secundum primò : Feudum à Principe laico susceptum, cum sit militia, & quidem militia major eà simplice militia, magis que qualificata, & in qua magis solenne prætatur Principi laico fidelitatis ac subjectionis juramentum, incompatibilitatem omnimodam habere cum Clericatu sicut militiam aliam, & consequenter cum retentione pensionis Ecclesiastica, ait Card. de Luc. de pens. d. 46. n. 10. Item d. 48. n. 3. & 4. citans pro hoc, nempe, quod etiam ab hac militia à feudo resultant oriatur iste effectus incompatibilitatis cum Clericatu, & pensione. Tond. ir. de pens. c. 77. n. 7. licet Card. de Luc. loc. cit. n. 7. de hoc sub dubitare videatur, cum auctoris circumstantia actualis ad priorem feudi probabile disputationis (intellige super retentione pensionis) præbeat motivum. Loquitur autem *vir. d.* Cardinalis hic de feudo annexo Marchionatus, Comitis, Baronis, similive titulo, vel potius cui feudo annexa similis dignitas ipsum verò Marchionatum, Baronatum, dum merè honorarii sunt, seu verbalis solum dignitas, nullatenus hanc incompatibilitatem cum Clericatu, & pensionis retentione habere, tradit *ibidem* n. 3. juncto n. 7. ubi etiam à n. 10. plura habet de horum titulorum, ac dignitatum origine.

4. Respondeo ad secundum secundò : Feudum status Ecclesiastici acceptum à Papa compari secum non tantum pensiones, sed & beneficia ecclesiastica, imò & dignitates, etiam Episcopalem, tradit Card. de Luca. de pens. d. 46. n. 10. & 11. de quo vide dicenda *quæst. seq. limitat. ult.*

Quæstio 644. An, & qualiter pensio extinguatur ob assumptam à pensionario militiam secularem?

1. Respondeo : Pensionem Ecclesiasticam, seu reservatam Clerico, ut talis (qualis semper præsumitur in dubio, quamdiu expressè non constat esse reservatam laico. Card. de Luca de pens. d. 46. n. 3.) extingui assumptam militiam. Card. de Luca. de pens. d. 47. n. 3. d. 46. n. 3. & 4. d. 73. n. 16. ubi: quod per assumptionem militia secularis tanquam per speciem mortis civilis pensio cesset. Paris. l. 1. q. 1. n. 22. Ventrigl. ro. 2. annot. 11. §. 3. n. 24. Si quidem militia hæc ita incompatibilis est cum Clericatu, ut Clericus per eam dicatur recessisse à statu Clericali, eique implicite renunciasse, adeoque cum cessante Clericatu tanquam requisito substantiali cesset pensio, ea per assumptam militiam remanet extincta. Card. de Luc. *cit. d.* 47. n. 3. Ventrigl. *loc. cit.* Atque ita extinctio hæc pensionis ob militiam non tam provenit, quia sic à jure statutum, ut militia causet amissionem pensionis; sed quia per hujusmodi statum incompatibile cessat status Clericalis, sine quo pensio obtineri, vel retineri nequit. Card. de Luc. de pens. d. 42. n. 12. Unde jam etiam patet differentia latissima inter susceptionem officii secularis, & militiae, cum ex ista susceptione officii secularis non resultet necessariò

omnimoda illa incompatibilitas cum statu Clericali, ex qua oritur præsumptio dimissionis Clericatus cum formali transitu ad statum secularem, uti in militia. Card. de Luc. *cit. d.* 47. n. 10.

2. Ampliatur responsio ab aliquibus primò: ut Clericus dicatur effectus miles in ordine ad hunc effectum amittendi pensionem, quamprimum nomen ejus in matriculam militum est relatum, ita Ventrigl. *loc. cit.* n. 25. citans Ricciull. de person. extragrem. Eccles. existent. l. 7. c. 5. n. 2. & seq. Bald. in l. duos. n. 7. ff. Magist. milit. Ampliatur secundo, ut amittat illico post illam descriptionem ipso jure pensionem, etiam si non pugnasset, nec sæva exercuisset; eò quod attendatur solum ad effectum incurrendi irregularitatem, non autem amittendi beneficia, vel pensiones; cum militia secularis in præsentem consideretur solum tanquam probatio voluntatis Clerici dimittendi Clericatum, & assumendi statum secularem, ob omnimodam incompatibilitatem inter duos hos status. Card. de Luc. de pens. d. 46. n. 3. & 4. Ventrigl. *loc. cit.* n. 26. Atque ita opus non esset tria monitione precedentes, hoc enim procedit ad effectum privationis aliorum privilegiorum clericalium, à quibus non bene inferitur ad privationem beneficiorum, & pensionum, Card. de Luc. *cit. d.* 46. n. 6. Unde jam, etiam si post dictam descriptionem pæniteret pensionarius, redeatque post paucos dies ante sæva exercita, & habitum clericalem reassumat, non per hoc recuperat pensionem extinctam. Ventrigl. *cit. n.* 26. citans Ricciull. *ubi ante.* n. 21. Ciardin. *controv. for.* c. 36. n. 41. Barbof. *juris Eccl.* l. 3. c. 11. n. 50. Verum hæc ampliationes binæ, & deducte ex illis non placent aliis, directe contrarium tenentibus, & vel sic responsionem limitantibus, nempe Tond. *qq. benef. p.* 3. c. 17. d. à n. 13. ex Ret. *uff. de nominat. q. ult. n.* 63. Lott. l. 3. q. 26. n. 90. Azor. quos ferè verbatenus citatos vide supra, ubi, an vacet beneficium ob assumptam militiam, & quorum doctrina à fortiori militat pro non extinctione pensionis. Addit etiam Tond. *loc. cit.* n. 17. non esse eandem in hoc puncto rationem pensionis beneficialis (hoc est, Ecclesiastica) quò ad ejus extinctionem propter assumptam militiam, quæ est beneficii quò ad ejus amissionem ex eadem causa. Quamvis *ibidem* n. 19. dicat: si tamen talis monitus esset, ut à militia desisteret, & id non faceret, emitteret etiam pensionem sibi in titulum beneficii assignatam. Sic quoque Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 9. expressè docet, debere talem moneri, & si tunc non desistat, eò ipso extinguatur pensio. Item Azor. p. 2. l. 8. c. 10. q. 4. Præterea

3. Limitatur responsio primò à Ventrigl. *loc. cit.* n. 27. (idemque tenent quò ad vacationem beneficii Barbof. & Ricciull.) ut non procedat in Clerico constituto in Sacris; cum is, etiam si se pluries fecit inscribi in numero militum, non per hoc desinat esse Clericus; cum id in ejus potestate non sit. Verum & hoc à nobis rejectum supra; ubi de vacatione beneficii ex hac causa.

4. Limitatur secundo: ut non procedat, etiam in Clerico in minoribus tantum constituto, qui exercitum comitatur, ut ei in ecclesiasticis ministeris inserviat. Ventrigl. *cit. n.* 27. citans Ricciull. *ubi ante.* n. 31. & 32. Et hoc facile concedent omnes.

5. Limitatur tertio: à Card. de Luc. *cit. d.* 46. à n. 9. nempe quòd dicta incompatibilitas militiae secularis cum Clericatu, & eo hac ratione cessante, cessent beneficia, & pensiones reservata Clerico ut clerico, rectè procedat in militia Principis secularis,

ris; non autem in militia Papæ, cui compatibiliter clerici, nedum in minoribus, sed & in majoribus Ordinibus, imò in Prælatu constituti inserviunt in militia, ut docent chronica. Unde & talis succedere potest in feudis Statû Ecclesiastici, quorum Dominus & Princeps est Papa, et si aliâs, ut dictum, feudum in omnibus importet majorem, magisque qualificatam militiam, ut Jason *cons. 119. l. 4. Fagn. in c. que Ecclesiar. de constitut.* Et id ipsum multò magis, claritù & extra omnem controversiam procedere, ait idem Card. *loc. cit. n. 12.* ubi Papa (quæ erat species facti, de quò tractat *cit. d. 46. Card. de Luca*) congregasset exercitum (in quo talis pensionarius ageret v. g. tribunum militum) non ad formale bellum offensivum pro alicujus Provinciæ, aut Civitatis acquisitione, vel recuperatione, vel ob inimicitiam cum alio principe, vel ad injuriam ulciscendam, vel ad assistendum alteri principi militanti: sed ad parandam solum defensionem adversus molestias aliquas de facto; unde potius sit quædam electio proprii populi ac subditorum, legregando imbelles & inhabiles, juxta exemplum, quòd legitur *1. Machabeor.* idè què talis non tam faceret se militiæ adscribi, vel militare servitium formiter assumeret, quàm gerere solum pro habilitate, & peritia personæ pares subditi, parati ad proprii principis, propriæque patriæ, ac sui, suorumq; defensionem, quòd Clericis & Ecclesiasticis licitum sit, utpote ex causa defensionis magis, quàm belli & pugna, ut constat ex præxi in civitatibus obsessis, seu aliâs hostilem invasionem timentibus, ut Clerici, etiam Regulares sumant arma, ut Bellef. *disq. clerical. de discipl. regular. §. 18 n. 15. Dian. tr. 2. de bello. p. 7. ref. 35. Card. Lugo in resp. mor. l. 5. dub. 1. 4. &c.* quos citat Card. de Luc. *loc. cit. n. 13.* Idem esse, ubi non ageretur de Clerico militante in exercitu, sed solum assumente custodiam arcis cujusdam existentis in Pontificio statu Ecclesiastico, ad solum defensionem ob incursionem Turcarum & infidelium; quòd hoc licitum Clerico, etiam in sacris constituto, tradit Card. de Luc. *loc. cit. n. 15.* quin etiam *n. 16.* ait, non improbabiliter sustineri posse, quòd non esset locus extinctioni pensionis in eo Clerico, qui maritimæ classi præfectus, dū ea classis principaliter erecta, & retenta esset pro defensione à Turcarum ac infidelium infestatione.

6. De cætero, dum agitur de pensione reservata alicui in stipendium pro servitio temporali uti laico; istam non extingui ob assumptam militiam; cum sit omnino profana, quæ laico competere potest, expressè tradit Tond. *loc. cit. n. 17.*

Questio 645. An extinguatur pensio clericalis ob initium à pensionario matrimonium?

1. **R**espondeo: Contrahes per verba de præsentis matrimonium, etiam cum una, virgine; idque, etiam si expressè profiteatur velle se perseverare in statu Clericali, ut Card. de Luc. *de pens. d. 46. n. 6.* amittit beneficium, & pensiones. Castrop. *de benef. d. l. p. 11. §. 10. n. 3.* (ubi etiam, quòd ad quæstionem illam; nam pensio extinguitur per matrimonium aliâs irritum; pari modo respondendum, quòd ad illam: an in eo casu vacet beneficium. Pro quo citat Barbof. *de pot. Ep. alleg. 57. n. 206. Sanch. de matrim. d. 44. n. 5. Azor. p. 2. l. 8. c. 10. q. 1. Garc. p. 1. c. 5. n. 105. Paris. l. 1. q. 1. n. 15. Azor. loc. cit. Ventrigl. ro. 2. annor. 11. §. 3. n. 16. Tond. qq. benef. p. 3. c. 196. n. 11.* (ubi etiam, quòd id procedat, et si pensio fuisset imposita

absque ullo onere) & p. 2. c. 5. §. 4. n. 17. Lott. l. 1. q. 42. n. 43. Idque juxta Constit. Pii V. in Bullar. 73. quam refert Lott. l. 1. q. 40. n. 205. ubi expressè, quòd Clerici matrimonium contracturi, etiam cum unica, & virgine pensiones antiquas retinere non possint. Ratio etiam est, quòd quò ad hunc effectum extinctionis Clericatus, in quo justificabatur gratia reservationis, per initum matrimonium veluti statum secum incompatibilem expirat. Ventrigl. *loc. cit.*

2. Ampliatur responsio ferè, ut ea ampliata fuisset supra de amissione beneficii ob contractum matrimonium primò; ut procedat, etiam si non sit secunda copula. Lott. *loc. cit. n. 46. Ventrigl. loc. cit.* Secundò, etiam si matrimonium contractum sit nulliter, modò nullitas non sit ex defectu consensùs, ob ætatem, vel furorem, vel metum. Lott. n. 47. junctio n. 49. (ubi etiam rationem assignat, nempe, quòd vis tota inductiva hujus extinctionis ster in eo transitur, sive de jure, sive de facto; cum semper implicet abjectionem cujusvis emolumentum, aut prerogativæ Ecclesiastici statûs à quo fit transitus) Ventrigl. *loc. cit.* ubi etiam, quòd pendente judicio de matrimonii nullitate ex defectu consensùs, pensio maneat tantisper inextincta, etiam si pensionarius agat pro validitate matrimonii juxta Romam, in *Barchin. Provincial. 22. Jun. 1622* quam refert Ventrigl. ex Beltran, Tertio, ut, etiam si post matrimonium contractum non consumatum sponsa ingrediatur religionem, pensio tamen maneat extincta. Ventrigl. *loc. cit. n. 21.*

3. Limitatur verò responsio: Primò, ut nullatenus extinguitur pensio per sponsalia, seu promissionem matrimonii de futuro; cum non sit actualis adhuc transitus ad statum illum cum Clericatu incompatibilem. Lott. *loc. cit. n. 49.* & ex eo Ventrigl. *loc. cit. n. 18.*

4. Secundò, ut neque procedant præmissa, dum sermo est de pensione reservata pro ministerio aliquo temporali compatibili cum matrimonio, v. g. pro custodienda Ecclesia. Lott. n. 50. Ventrigl. n. 17. citans Garc. p. 1. c. 5. n. 105.

5. Tertio, ut non extinguitur pensio Clericalis per contractum matrimonium, si cum tali Clerico; ut pensionem clericalem retinere valeat, etiam si matrimonium contraheret, fuit per Papam dispensatum, intellige antecedenter & præventivè, dum nimirum (utpote nunquam solitus, aut volens dispensare super retentione, vel capacitate pensionis cum Clerico in matrimonio futuro; præterquam ex suppositione, continuatione statûs Ecclesiasticitatis, ne pusilli ignorantes scandalizentur. Lott. l. 1. q. 40. n. 198.) vel præservat Clericatum illegitimum, non obstante conjugio futuro, aut etiam bigamia, quantumcunque reiterandâ, suspendendo, seu avertendo omnes effectus juris. Lott. *loc. cit. n. 199.* juxta dicta ex eodem supra. Vel ex suppositione jëm elisi Clericatus; conservat tamen personæ dispensatæ (nimirum etiam antecedenter seu præventivè) eundem statum Ecclesiasticitatis, aut persistentiam in famulatu Ecclesiæ, v. g. in milite Lauretano, aut in militia aliqua regulari, quæ matrimonium permittit. Lott. *loc. cit. n. 199.* adeoque dum hoc secundo modo dispensans inscribit dispensato literas tanquam Clerico, qualitas illa ster tantum demonstrativè; cum, ut dictum, ex suppositione Clericatus jam elisi præservat eundem statum Ecclesiasticitatis, Lott. n. 203, restringit autem, dum hoc secundo modo dispensat, ferè gratiam suam

ad casum futuri ingressus in talem aliquam militiam tolerantem matrimonium. Lott. cit. n. 203. siquidem Pius V. in Constitut. sua superius memorata, ut Lott. n. 205. revocavit indulta omnia & privilegia concessa similibus militibus, puta S. Jacobi de Alcantara, de Calatrava, S. Stephani. S. Lazari &c. quod ad habendas retinendasque pensiones, ita ut earum milites seu fratres, sive conjugati, sive clerici, sive etiam presbyteri, nullas deinceps recipere possint pensiones Ecclesiasticas, & eas solum, quas habebant, retinere, sine facultate illas transferendi alias vero privatas dispensationes, & gratias retinendi pensiones militibus seu fratribus quarumcunque militiarum similibus, aut hospitalium ita moderatus est, ut vi earum soli tales milites non conjugari, aut bigami novas recipere, & antiquas retinere possent, & quam primum nupserint, etiam unica, & virgini, eas amittant sine facultate transferendi Lott. cit. n. 205. junctis n. 206. & 207. dum itaque Papa dispensat cum aliquo, ut professus talem militiam retinere non solum possit pensionem in statu talis militiae (quod facillime facit. Lott. n. 209.) sed etiam ut id possit, casu quo contraxerit matrimonium (dum enim hi milites ut plurimum utuntur matrimonio, solet non solum Papa contra statum hunc militare, sed & contra matrimonium in eo futurum dispensare quod ad capiendas, & retinendas pensiones, Lott. n. 210.) id intelligitur de primo matrimonio, ita ut si talis dispensatus matrimonium iteret, mox pensio ab eo habita extinguatur, Lott. n. 208. Ventrigl. loc. cit. n. 20. Gonz. gl. 11. n. 83. juxta Rotam in Placen. pens. 21. Novemb. 1596. Loquunturque Ventrigl. & Gonz. absolute, praescindendo a talibus militibus, nimirum facultatem retinendi pensionem contracto matrimonio, intelligi de contracto primo matrimonio, nisi aliud exprimat; sicuti dispensationem & gratiam illam concessam dictis militibus solere ampliari, etiam si saepe matrimonium reiterent per hanc clausulam: *etiamsi contrigerit te ad secunda, & alia plura vota transferretur* Lott. n. 211. qui etiam juxta decis. Rotae, quam citat, in *Cesar-august. pens. 18. Jun. 1610.* tradit, quod, licet sine hac clausula per dictam dispensationem evitetur extinctio pensionis ex bigamia interpretativa ex unico matrimonio contracta (quod idem dicere velle videtur Ventrigl. dum n. 19. ait: si dispensatum a Papa, etiam si contraheret matrimonium cum quacunque muliere, censetur dispensatum, etiam si contraheret cum corrupta; inde enim nascitur bigamia interpretativa) non tamen evitaretur haec extinctio ex hac vera bigamia propter reiterationem matrimonii. Et n. 213. concludit, quod quoties Papa cum Clerico dispensat ad effectum capiendi retinendi que pensiones, non tantum quod ad assumendum statum talis militiae regularis, sed & in matrimonio; quin & in eo reiterando, si opus sit, in omnibus hisce gradibus dispensationis derogare dictae Constitutioni Piana juxta dicta a se. n. 192. Porro, dum in tali dispensatione Papa semper praeservare intendat, tam jus singulare, seu statuta specialia, vel etiam privilegia cujusque talis militiae (quibus v. g. vetatur, non quidem matrimonium, sed matrimonium initum sine consensu magni Magistri talis Ordinis; vel initum cum viduo, vel iteratum) quam jus commune concernens impedimenta dirimentia matrimonii, adjiciendo nimirum binas has clausulas: *ac etiam matrimonium juxta statuta & stabilimenta dictae militiae, quam te profiteri*

contrigerit, aut privilegia apostolica eidem militiae concessa &c. & alteram: *cum quavis muliere, nullo tamen jure tibi prohibita &c.* Dum inquam hac ratione coarctat dispensationem Papa, si talis contra statuta ordinis sui de facto tale matrimonium qualifitatum inerat, evanesceret dispensatio, & consequenter intraret extinctio pensionis saltem in eo casu, dum jus speciale, seu statutum talis militiae non tantum prohibet tale qualificatum matrimonium, v. g. iterarum, vel cum vidua; sed etiam contrahentem illud exuit omnibus privilegiis militiaribus. Castrop. de benef. d. 1. p. 11 §. 10. n. 7. Azor. p. 2. l. 8. c. 10. q. 11. Lott. loc. cit. n. 221. junctis aliquot num. anteced. An vero idem sit, ubi statuta illa id solum prohibent, non vero eundem privant privilegiis talis militiae? negat Castrop. cum Azor. Lott. an. 221. fusè pro, & contra disputat, quem vide. Illud indubitatum, non suffragari dispensationem hanc, si contrahat de facto cum contanguinea, vel affine in gradu prohibito, Ventrigl. cit. n. 19.

6. Denique notandum, responsionem principalem non procedere, dum agitur de pensione laicali, reservata pro servitio aliquo praestito, aut praestando, comparibili cum matrimonio. Lott. l. 1. q. 42. n. 50. Ventrigl. loc. cit. n. 17. citans Garc. p. 1. c. 5. n. 105. Beltram &c.

Questio 646. An extinguatur pensio, si pensionarius, qui obtinuit facultatem eam retinendi contracto matrimonio post professionem, in dicto tali aliquo ordine militari emitteret professionem illam ante annum 16. aetatis, vel antequam novitium expleset, & ita contraheret matrimonium?

Respondeo negativè; siquidem talis Professio non est nulla, sed valida. Tridentinum enim sess. 25. c. 15. de regular. annullans talem professionem, hos milites strictè non religiosos non comprehendit, cum loquatur de religiosis communem vitam degentibus, & veram paupertatem, & castitatem voventibus. Castrop. loc. cit. n. 4. citans Sanchez de matrim. d. 44. n. 4. Azor. p. 2. l. 8. c. 10. q. 11. Paris. l. 6. q. 2. n. 115.

Questio 647. An habens facultatem retinendi pensionem determinato tempore post contractum matrimonium, v. g. ad annum, ante annum illum elapsum suscipiat officium, seu ingrediatur ordinem talis militiae, cui conceditur facultas retinendi pensionem, possit pensionem illam retinere, ac si nullum matrimonium contraxisset?

Respondet Castrop. cit. §. 10. n. 6. Rotam id negare in Roman. pens. 13. Martii. 1609. ed quod privilegium talis militiae sit retinendi pensionem matrimonio contracto, quo retineri ea poterat ante susceptam talem militiam; sed tunc tantum unico anno poterat eam retinere Sibi verò videri probabilius contrarium, nempe quod possit retinere illam ultra illum annum, & deinceps in perpetuum; ed quod pensio illa primitus fuerit concessa non pro limitato tempore, sed absolute; cumque extingui deberet contracto matrimonio, ea extinctio suspensa fuerit per facultatem pro uno anno post matrimonium concessam, adeoque, si intraret militiam, cui concessa pensionum prorogatio non obstante matrimonio, prorogeretur quoque illius fu-

suspensio; cum superveniens militia impediatur extinctionem, quam matrimonium causare debebat, sicut si post assumptionem militiam matrimonium contraheretur. citat pro hac sententia sua Garciam,

Questio 648. An per ingressum in Religionem, vel per Professionem religiosam extinguatur pensio?

Respondeo. Per professionem religiosam extinguatur pensio clericalis, quam quis ante illam habebat super beneficio seculari. Ventrigl. to. 2. annot. 21. §. 3. n. 22. Card. de Luc. de pens. d. 44. n. 2. Tond. qq. benef. p. 3. c. 196. n. 9. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 8. Garc. p. 1. c. 5. n. 114. (qui duo postremi id quoque extendunt ad professionem tacitam) contra Rebuffi, de Pacif. poss. n. 177. dum is voluisse videtur, quod pensio durante vita Regularis debeat monasterio pro alimento religiosi, quod Tond. loc. cit. n. 12. ait, intelligendum de pensione temporali data in stipendium pro aliquo ministerio, aut servitio Ecclesie praestito, aut praestando, cuius servitii capax sit religiosus. De cetero

2. Ampliatur responsio primò; ut procedat etiam quò ad professionem factam in Ordine religioso militari. Tond. loc. cit. n. 15. Castrop. loc. cit. loquentes expressè de religioso Ordinis S. Joannis Hierosolymitani. Ventrigl. loc. cit. Corrad. pr. benef. l. 6. c. 1. n. 29. ponens formam dispensationis, quæ egeat tales milites religiosi. contra Sanch. in decalog. l. 7. c. 29. n. 103. apud eund. Tond. De militibus verò regularibus non propriè religiosi, quia contrahere possunt matrimonium, dictum satis *quest. preced.*

3. Limitatur è contra responsio primò, ut non procedat de religiosi societatis Jesu, hi enim sicut bona alia retinere possunt post emissam absolute novitatu vota simplicia (per quæ efficiuntur non minus verè religiosi, quàm Professi) ita etiam pensiones ecclesiasticas prahabitas. Ventrigl. loc. cit. n. 23. Castrop. loc. cit. hinc expressè rectè advertit Sanch. in decalog. l. 7. c. 29. n. 10. per vota biennii facta à religioso societatis Jesu non vacare pensiones, sed eas possidere posse, interim dū professionē, vel vota coadjutorum formatorum emittunt. Et sic expressè habetur in Epitome Institutum Societatis. p. 1. c. 6. §. 5. §. 3. tempus, quo permittitur bonorum possessio, est quadriennium, in cuius prorogatione nulli, praterquam Generali dispensare licet, pensiones tamen Ecclesiastica similiaque generum horum, quæ verè personalia sunt, & super nostrorum personis constituuntur, quibus absolute, & in solidum abdicare se nostros non expedit, Patris nostri iudicio distribuenda erunt, ita ut nulla talium administratio apud illos maneat &c. Desumpta sunt hæc verborenis ex Decreto 17. Congregat. general. 7. §. 4. unde jam aliter hac in parte loquendum de pensionibus religiosorum Societatis Jesu, quàm de eorundem beneficiis, & non inferendum à beneficiis ad pensiones (uti perperam facit Tond. loc. cit. n. 22. dicens, id probari à Sanch. in decalog. loc. cit. n. 101. nimirum, quòd, sicut retinere nequeunt beneficia, ita nec pensiones, uti & è contra Ventrigl. dicens, posse illos retinere beneficia, & pensiones) siquidem circa beneficia ecclesiastica, quæ nostri ante ingressum in Societatem habent, statuitur decreto 5. Congregat. general. 5. ut finito probationis biennio, priusquam vota simplicia scholasticorum emittant, ea omnino resignent, non obstante Canone 1. Congregat. 1.

4. Limitatur secundò responsio, ut non extinguatur pensio, si ex tenore literarum constaret, talem fuisse mentem Papæ, ut pensio non obstante professione deberetur. Tond. loc. cit. n. 13. qui etiam n. 14. subiungit ex Corrad. pr. dispens. Apost. l. 6. c. 1. n. 37. quòd Papa in talibus dispensationibus, quæ conceduntur religionis professis, concedere soleat pensiones sub titulo administrationis, & sub potestate sui Superioris. Item addit n. 16. ex eod. Corrad. loc. cit. n. 38. quòd, si religiosus dispensatus ad beneficium seculare illud dein resignet cum reservatione pensionis, non egeat novà dispensatione ad obtinendam pensionem; cum ea pensio subrogetur loco beneficii resignati, licet dicat Corrad. Officiales Romana curia tenere, quòd egeat novà dispensatione.

Questio 649. An, & qualiter extinguatur pensio per promotionem ad Papatum?

Respondeo negativè, seu per assumptionem pensionarii ad Papatum non extinguatur pensio ab eo habitam. Lott. l. 1. q. 4. n. 1. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 3. n. 36. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 4. n. 15. contra Gabriel. conf. 200. n. 2. l. 2. Hojedum de incompat. p. 1. c. 1. n. 12. quibus inhaerent Garc. p. 1. c. 5. n. 113. Paris. l. 2. q. 1. n. 9. (qui etiam dicit, hanc suam opinionem esse communem) Gratian. discep. for. c. 269. à n. 13. & alios passim, quorum sententiam non esse in praxi receptam asserit Corrad. loc. cit. Responsionem probat Lott. evertendo bina fundamenta, quibus nititur Gabrieli: nimirum quòd sicut per assumptionem ad Episcopatum expirat pensio; & quòd cessante causà reservatæ pensionis, quæ est sustentatio pensionarii, cesset pensio. Ad primum enim dicit Lott. loc. cit. n. 7. quòd de jure communi non extinguatur pensio per assumptionem ad Episcopatum, de quo paulò pòst; & ut ait n. 10. dato hoc, non procederet adhuc illatio ad assumptionem ad Papatum, cum nequeat esse lex ultra scripta Dei Vicario; & licet Princeps profiteatur, si velle vivere secundum leges. l. digna vox. c. de ill. id tamen ad rem non facit; cum hic quaratur, an extinguatur pensio ipso jure ex facto promotionis ad Papatum, quod necessariò supponit coactionem ex parte legis; si enim accederet voluntas ipsius Papæ habentis pensionem suam pro extincta, resultabit quidem extinctio ex voluntate ipsius; at non ex ministerio legis eum cogentis, pro quo citat D. Tho. 1. 2. q. 96. a 5. ad 3. Felin. in c. 1. n. 25. de constitut. Ad secundum ait n. 1. juncto n. 11. id factum esse, quòd cessante causà illà extrinsecà rei res jam constituta in esse pereat, & quòd cessante dictà causà finali alimentationis, tum demum cesset reservatio pensionis, si dicta causà cesset, seu non sit tempore ipsius concessionis gratia pensionis, ita ut exinde causetur error in concedente, & mentis seu voluntatis defectus. Confirmat eandem responsionem Lott. n. 14. ipso facto summorum Pontificum juris prudentissimorum, qui pensiones vel exegerunt per totum Pontificatum, vel eas in personas sibi bene visas transtulerunt, quod non fecissent, si vel suspicati essent, id aliquo modo contra jus, aut rationem esse, quod satis fuit indicasse suis successoribus, dum Principes non imponunt leges suis successoribus, sed exempla, juxta cit. l. digna vox. & ibi gl. v. indicamus.

Questio

Quaestio 650. An extinguatur pensio per assumptionem pensionarii ad Cardinalatum?

Respondeo negativè. Card. de Luc. de pens. d. 75. n. 4. dicens, hodieum cessare omnem super hoc difficultatem ob Constitut. Sixti V. 79. de qua etiam Tond. sr. de pens. c. 79. n. 29. quâ declaratur, per promotionem ad Cardinalatum conferri vacare solum ea, quæ Cardinalitiz dignitati repugnare videntur, ut sunt Canonatus, & dignitates, aliaque beneficia residentialia, servitium personale in choro, vel Ecclesia annexum habentia, non autem simplicia, & consequenter multò minus pensiones. Sic quoque consuetudinem esse, ut promoti ad Cardinalatum, exceptis officiis (intellige, vacabilibus Romanæ curiæ, quæ dum excipit Urbanus VIII. in Constitutione sua, firmat regulam in non exceptis, adeoque retentionem reliquorum. Card. de Luc. loc. cit. n. 8.) nihil amittant de beneficiis, & pensionibus, imò nec de Episcopatibus, & aliis, quæ jam obtinebant, ait idem Card. loc. cit. n. 9. ex Paris. de resign. l. 3. q. 1. n. 67. & seq. qui quamvis ibi dicat, introductum consuetudine, ut Papa ferè in omnibus promotionibus concedat retentionem obrentorum promotis ad Cardinalatum; Card. tamen De Luc. loc. cit. n. 8. tradit, hanc retentionem pensionis eis competere independentè ab indulto aliis concedi solito retinendi incompatibilia, sive tale indultum speciale ad hanc retentionem non requirit.

Quaestio 651. An, & qualiter extinguatur pensio per promotionem ad Episcopatum?

Respondeo extingui in hoc casu pensiones, tenent communiter omnes. Card. de Luc. de pens. d. 75. n. 2. Ventrigl. to. 2. annot. II. §. 3. n. 32. Verùm, quantum est de jure communi, non extingui per hoc pensiones, sed solum ex stylo Curie, in vim cujusdam Extray. Julii II. quam anno 1520. Leo X. expressius innovavit Constitutione sua, quæ est in Bullario 36. decernendo, pensiones hujusmodi extingui, nisi in ipsamet cedula consistoriali desuper fuerit dispensatum. Quam Leonis Constitutionem confirmavit Clemens VII. Anno 1524. Constitutione sua 8. Hinc cessante hoc jure singulari, nulla est incompatibilitas inter Episcopatum, & pensiones. Card. de Luc. de pens. d. 43. n. 2. d. 58. n. 11. Lott. l. 1. q. 4. n. 7. 8. & 9. citans Hojed. de incomp. p. 2. c. 4. n. 4. & 5. Valenzuel. conf. 51. n. 41. & Rotam decis. 454. n. 9. p. 1. Divers. contra Gig. de pens. q. 56. Ferret conf. 13. n. 4. Verall. decis. 303. n. 1. & 2. p. 2. Gabr. conf. 200. l. 2. Quibus inhæret Garc. p. 1. c. 5. n. 11. dicens ex eod. Gabriele, sic stylym inveteratum habere, qui facit jus. Item Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 7. Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 4. n. 102. Quos Lotterius ait, moveri falsâ imaginatione, dum æquiparant, & ideo confundunt pensiones cum beneficiis simplicibus, de quibus tantum loquitur textus c. cum in cunctis. de Elect. ut expressè facit Castrop. loc. cit. dum ait: extinguitur pensio per promotionem ad Episcopatum, quia per hujusmodi promotionem beneficia vacant. De cetero

2. Limitatur responsio primò: ita ut neque de jure communi, neque vi dictarum Constitutionum hæc extinctio pensionum se extendat ad Episcopos solum titulares in partibus Infidelium, dum

eorum Episcopatum possessio, & administratio non obtineretur. Card. de Luc. de pens. d. 43. n. 2. & d. 75. n. 2. Sic quoque non extingui pensionem per adeptionem unius ex sex illis Episcopatibus Romanæ vicinis, seu Cardinalitiis, utpote annexis ipsi Cardinalatui cum qualitate ancianitatis, & optabilitatis, utpote qui, dum non obligant ad residentiam (ut ultra plurimum sæculorum observantiam à Congregatione ad hoc specialiter deputata ab Alexand. VII. declaratum) sicut compatibles sunt cum alio Episcopatu actuali, beneficiis, & Commendis monasteriorum, ita multo magis cum pensionibus, tradit Card. de Luc. de pens. d. 58. n. 10. & 11. Hinc

3. Limitatur secundò: ut etiam in Episcopatibus actualem administrationem habentibus, ad hoc, extingatur pensio, non sufficiat sola promotio, nisi concurrat consecratio, & adeptio possessionis, quia spectatur quòd ad hoc magis effectus, quàm ipsa dignitas. Card. de Luc. cit. d. 43. n. 2. Ventrigl. loc. cit. n. 32. citans pro hoc Gratian. disp. for. c. 296. n. 1. & seq. quamvis velint alii apud eundem Ventrigl. quòd vacent pensiones prius post consecrationem susceptam ante trimestre datum ad eam suscipiendam, vel post trimestre illud, etiam non suscepta consecratione. De quo vide dicta suprâ, ubi de vacatione beneficiorum per promotionem ad Episcopatum, & huc applica.

4. Limitatur tertio: nisi accedat indultum super retentione pensionum. Card. de Luc. de pens. d. 75. n. 2. Ventrigl. loc. cit. n. 33. Quòd tamen indultum non suffragatur pro translatione pensionis, sive non intelligitur cum facultate translationis (etiam dum hæc facultas tali promotò competeat ante promotionem, ut expressè Ventrigl.) nisi fuerit specialiter expressa; cum translatio, utpote magis odiosa, quàm retentio, speciali notâ sit digna. Ventrigl. loc. cit. n. 33. Card. de Luc. cit. d. 75. n. 3.

Quaestio 652. An extinguatur pensio per promotionem ad Abbatiam?

Respondeo: De Abbatia adepta, per quam priora beneficia vacant, idem, quòd de promotione ad Episcopatum circa extinctionem pensionum, sentiunt Garc. p. 1. c. 5. n. 112. Azor p. 2. l. 8. c. 10. q. 2. Sanch. in decalog. l. 7. c. 29. n. 2. & 8. Gig. q. 57. Gabr. conf. 200. l. 2. apud Castrop. loc. cit. n. 8. quamvis, ut Garc. id durum videatur Hojedæ de incomp.

Quaestio 653. An extinguatur pensio promoti per non expeditionem literarum super retentione pensionis. Item an ea extinguatur, dum super ipsa reservatione pensionis non fuerunt expedita literæ?

Respondeo ad primum: teneri promotum expedire literas Apostolicas super gratia retentionis pensionis cum Episcopatu, juxta quòd Constitutum à Sixto IV. & Julio II. pro ut referitur in Constitutione Leonis X. & Clem. VII. supra citatis, ita ut si promotus expeditis literis promotionis capiat possessionem Ecclesiæ, non expeditis literis super gratia retentionis pensionis, extingatur pensio, tradit Ventrigl. loc. cit. n. 34. Lott. l. 1. q. 37. n. 14. & 15. Quòd si autem promotus impetravit Breve de capienda possessione Ecclesiæ ante expeditionem literarum promotionis, cum decreto annullativo promotionis, nisi infra tot menses

menses dictas literas expediret, in vi hujus Brevis possessionem acceperit, non tenetur sub pena extinctionis pensionis literas expedire supra gratia retentionis, nisi una cum ipsis literis principalibus super promotione. Ventrigl. cit. nu. 34. Lotr. cit. q. 37. an. 8. Non tamen tenetur expedire literas super retentione pensionis, qui permutavit Episcopatum; cum ista obligatio locum non habeat in permutationibus Episcopatum. Ventrigl. n. 35. Lotr. an. 24.

2. Respondeo ad secundum: Indubitatum esse, extinguere pensionem, dum pensionarius ante expeditionem literarum exegit pensionem, ob decretum annullativum, adungi solitum in concessione pensionis. Card. de Luc. de pens. d. 71. nu. 1. juxta dicta à nobis supra. Verumtamen, an pariter extinguatur pensio ob aliud decretum annullativum, adungi quoque solitum, si litera super reservatione pensionis non expeditur intra 6. menses, subdubitat, & in utramque partem rationes afferit idem Card. cit. d. 71. Nam etsi ex hujusmodi decretorum non implemento, seu contraventione resultet irritatio gratiae juxta communem, & plures Rota decisiones, & in specie juxta Tond. in tr. de pens. c. 37. in fine. apud Card. de Luc. loc. cit. n. 2. Verumtamen, cum hujusmodi decretum super expeditione literarum non adjiciantur pro substantia, & perfectione gratiae, sed pro interesse Officialium, ob emolumenta ipsis à talibus expeditionibus resultantia, poterunt tales Officiales, & Interessati, in quorum gratiam dictus terminus 6. mensium isti expeditioni praefixus est, renunciare juri suo, dictumque terminum prorogare, pro ut habere dicitur styli Dataria, & Cancellaria. Card. de Luc. loc. cit. n. 3. Pro cujus styli substantia servire posse hanc non incongruam rationem, nimirum, quod etiam contra Apostolicas Constitutiones, quarum vis non pendet à populorum usu, detur tamen non usus in Curia ob Papae tolerantiam, ait. Card. de Luc. ibid. n. 6. Et quamvis de hoc ipso principaliter disputando in contrarium respondere deberet, posse tamen à pensionario, qui neglexit expedire dictas literas, adduci saltem in excusationem sufficientem pro evitanda extinctione ex recepta propositione: quod consuetudo, quamvis mala, & quae reprobare meretur, in poenalis excuset juxta plenè deducta per Farinac. q. 95. Berojum. conf. 190. l. 3. Vermigl. conf. 199. n. 40. ait Cardin. de Luc. loc. cit. n. 7.

3. In contrarium verò facit regula communis, quod Cancellariae Officiales alterare non possint decreta Apostolica, vel substantiā gratiae, & quod praemissa potius procedant, ubi agitur de incurrendo privationem beneficii jam obtenti, quod imponat poenam formalem exigens delictum positivum cum dolo, & culpa inexcusabili, ita ut ad illam privationem evitandam sufficiat qualibet excusatio; secus autem sit ad effectum praesentis controversiae super reservatione pensionis, ut illa exigi possit; cum ita non adimplendo decretum, sit potius non adimplere conditionem emolumentum obrinendi, seu juris quaerendi, ad quem effectum sufficiat ipsum non adimplementum de facto. Card. de Luc. num. 4. & 5. Unde consideratis hisce, ait idem, se reflectendo ad veritatem, maturum efformare de super judicium adhuc non potuisse, sed expectari Rota judicium, praesertim, cum dicti Officiales Cancellariae, & Expeditores

vehementer instarent super dicti styli, quem esse certum, & notorium supponebant, observantia.

Quaestio 654. An pensio extinguatur, dum Pensionarius assequitur beneficium gravatum pensione, vel aliud beneficium?

1. Respondeo ad primum: Extingui pensionem in hoc casu, cenfer Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 13. ed quod tunc cesset jus percipiendi ex alieno beneficio, sicut cessat usufructus proprietate rei acquisita. l. si tibi fundi. ff. quibus modis extinguatur usufructus. Dicit autem, non sufficere, ut pensionarius beneficium obtineat (intellige, de facto tantum, sicut non sufficit ad amittendum, quod usufructuario legetur proprietates ejusdem fundi, si proprietates haec ad alium, quam legantem pertinebat. Econtra Azor. p. 2. l. 8. c. 10. q. 7. sentire videtur, non extinguere in hoc casu pensionem; ed quod, si extingueretur, nunquam revivisceret sine auctoritate Superioris de novo eam reservantis; sed potius dicendam consolidari cum beneficio, ut usufructus solet quandoque cum proprietate continuari, ita ut tunc quamdiu consolidata est, sopita tantum, & non extincta censetur; unde si pensionarius ille privaretur suo beneficio, in quo constituta pensio, remaneat tamen illi pensio, seu jus, & potestas petendi pensionem à possessore illius beneficii. Quod si jam pensionarius iste adeptus illud beneficium, dimittat illud denuo, remansuram illi pensionem eidem beneficio impositam, si necessitate compulsus faciat illam dimissionem; ed quod alius, qui in eo jus praetendebat, intentatà lite illud evicit, astruit idem Azor ex Gig. de pens. q. 49. Quae admodum contingit in usufructuario. l. Dominus. ff. de usus. & quemadmodum quis utatur, ubi dicitur: Si usufructuario fundi proprietates per dominum legata fuerit, & demum usufructuarius illam fuit coactus restituere, tanquam ad alium pertinentem, videlicet ad eum, qui egit querelā in officio testamenti, & obtinuit; tunc usufructus manet apud restituentem proprietatem, apud quem prius fuerat & c. admittet hoc ipsum facile Castrop. dum recte dicit, non extinguere pensionem per obtentionem istius beneficii, dum haec est obtentio de facto tantum, & non de jure. Econtra, ut idem Azor ex eod. Gig. dum talis (utpote habens verum jus in illo beneficio) dimittit illud liberè, seu sua sponte, non remanebit dimittenti pensio (intellige, nisi de novo illa ei conferatur) sed extinguitur illa; quemadmodum de usufructu dicitur in l. cum filius. ff. de legatis. ubi si dominus fundi, cujus usufructus erat alterius, illum usufructuarium suum universalem heredem instituat, & illum fundum Titio leget, haeres usufructu non retento legatario consignare debet.

2. Respondeo ad secundum: Pensionario obtinente aliquod beneficium, non extinguere praehabita ab eo pensionem alteri cuidam beneficio impositam, quia pensio est compatibilis; cum jura non prohibeant habere simul pensionem cum beneficio, tradit Azor. cit. loc. q. 8. citans Gig. de pens. q. 50. Verumtamen vide dicta supra, ubi de incompatibilitate desumpta ex jure naturae plurium beneficiorum inter se, vel pensionum inter se, vel pensionum cum beneficio, dum pensio sola, vel solum beneficium sufficiens est ad congruam sustentationem.

Quaestio

Questio 655. An cessante necessitate pensionarii, cesset pensio. Item an cesset pensio reservata in favorem alicujus Collegii pro fundatione, ubi illi supervenit congrua provisio?

Respondeo ad primum: Loquendo de pensione propriè tali, seu imposta per Papam; etiamsi causa alimentorum in, vel ob quam fuit reservata ob quascunque partes pensionario divitias evanescat, pensionem tamen minimè extingui; eò quòd tunc demum extinguatur, si vel materia illius (quales sunt fructus beneficii, super quibus imposta pensio, & in quos actio realis dirigitur. *Lott. l. 1. q. 41. n. 14.*) pereat, vel reservatur ejus forma (qualis, ut *Lott. ibidem* est concursus ille consensus titularis, & voluntas Papæ) cum hæc sint causa intrinsecæ, & essendi; illa autem causa alimentorum sit causa extrinsecæ seu finalis, resque non pereat, pereunte hac causâ extrinsecâ, sed illis intrinsecis. *Lott. loc. cit. n. 1. citans Bald. in proam. decretal. rex pacificus. n. 51.* Quid verò sit ex alio capite, nempe, incompatibilitatis, dum cessat illa causa alimentorum ex obviente eidem pensionario beneficio ad honestam illius sustentationem sufficiente, resolvendum ex dictis supra. *loc. cit. q. preced. in fine.* Quòd, si etiam sermo est pensione minus propriè tali, quam Episcopus imponere potest ipsi personæ beneficiari expirantem cum ejus vita ad sustentationem alicujus pauperis scholaris, illam extingui seu cessare cessante illâ necessitate, probabilius sibi videri ait *Card. de Luc. de pens. d. 40. n. 6.*

2. Respondeo ad secundum: Neque in eo casu extingui seu cessare pensionem, dum in reservatione id specialiter expressum non esset, sed absolute, & simpliciter imposta pensio pro fundatione talis Collegii. Siquidem de potestate Papæ absoluta gravandi Ecclesias, etiam perpetuis pensionibus dubitandum non est; voluntas autem illius super hoc in præsentè casu est clara, dum aliud non exprimitur. *Card. de Luc. de pens. d. 77. per tot. præcipue n. 4.* De cetero, dum indicta forrè contributio per Papam Clero de beneficiis pro sustentatione Seminaris, eam contributionem cessare, cessante dictâ necessitate, libenter admittit idem *Card. cit. loc. nu. 5.* Verùm illa contributio, ut ille ait, longè quid diversum est à pensione imposta super certo beneficio simpliciter, ac perpetuo.

Questio 656. An extinguatur pensio, dum mutatur, vel alteratur beneficium, cui imposta, v. g. dum Ecclesia, cui imposta pensio, de simplice fit Parochialis, vel Collegiata, vel etiam de Regulari, vel seculari Collegiata fit Cathedralis?

Respondeo negativè. *Lott. l. 1. q. 42. n. 1. Card. de Luc. de pens. d. 67. n. 3. citans Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 15. n. 101.* &c. eò quòd hujusmodi immutationes status, quoties expressè contrarium non disponitur, non præjudicent juribus tertii cum ipsa immutatione compatilibus juxta regulam, de jure tertii non tollendo. *Card. de Luc. loc. cit.* Et id, quod Papa in reservatione pensionis contempletur, sunt solummodò fructus beneficii, eorumque quantitas, non verò duratio illius qualitatis, quam tunc habebat beneficium; dum autem illud, quod Papa contempletur, perseverat

in suo esse, parum refert, quòd in alio contingat alteratio. *Lott. loc. cit.* qui etiam n. 2. id ipsum confirmat ex eo, quòd, dum Parochialis, ex qua quis percipiebat partem funeralium ex privilegio, erigitur in Collegiatam; inde non sequatur amissio dicti privilegii, sed potius illud præservetur, pro quo postremo citat *devis. unic. n. 3. de sepult. in antiq.*

Questio 657. An pensio reservata alicui habenti certam qualitatem expiraret cessante dictâ qualitate?

Respondeo primò: Dum ea qualitas non est causa concessionis pensionis, cessante dein ex intervallo illâ qualitate, non semper expirat pensio. *Card. de Luc. de pens. d. 2. nu. 3.* ostendens id in milite Lauretano ex privilegio illi militie concessio, capaci pensionis, non obstantè statu seculari, etiam matrimoniali; dum enim tali non Clerico reservatur pensio (non solita alias reservari nisi Clericis, vel talem militiam habentibus) cum expressione seu narratione, quòd reservatarius esset miles Lauretanus, habente seu supplete hac qualitate talis militie in hoc casu vicem Clericatus, pensio non cessaret cessante dictâ militiâ, dum interea iste pensionarius Clericatum suscipisset; hoc enim suscepto opus non erat, qualitatem illam aliam perdurare; cum ea non esset principalis, & finalis causa reservationis, sed solum enunciabatur pro habilitatione, eo modo, quo enunciari solet Clericatus.

2. Respondeo secundò: Quin etiam, si talis qualitas fuisset causa concessionis pensionis, ea adhuc non cessaret, cessante illâ qualitate; quia adhuc non foret causa durationis istius concessionis, ex eo, quòd cessante causâ, non statim cesset effectus consummatus, & semel perfectè in esse deductus, sitque magnum discrimen inter causas fiendi, & causas essendi, ut dictum *quest. ante hanc 2.* & in illis causis fiendi non consideretur earum perseverantia; sed sufficiat pro eo tempore, quo actus factus est, eam fuisse. *Card. de Luc. loc. cit. num. 3.* exemplificans id ipsum *n. seq.* casu pensionum reservatarum ad favorem Cardinalis, in quibus probabiliter dici potest, reservationem principaliter factam intuitu dignitatis hujus, nempe ad illius decorem sustinendum; & tamen, si talis, absque eo, quòd matrimonium contrahat, aut statum alium incompatibilem assumeret, dimitteret Cardinalatum, remanendo Clericus, aut in alio statu capaci pensionum, non per hoc amitteret pensionem præhabitam, eò quòd dignitas illa Cardinalitia fuit causa fiendi, idè què non remaneat causa præcisa essendi.

Questio 658. An, & qualiter cesset pensio per mortem Papæ eam concedentis, præcipue, dum concessio pensionis conditionata est, & moritur Papa, eam concedens, dictâ conditione adhuc pendente, seu necdum impleta?

Respondeo primò: Dum reservatio pensionis semel est in esse deducta, seu simpliciter, & absolute concessa, moriente dein Papâ, qui eam concessit, non extinguitur. *Lott. l. 1. q. 41. nu. 1.* cum communi.

2. Respondeo secundò: Dum quidem ipsa gratia reservationis necdum est in esse deducta, concessa

Essa tamen est alicui gratia, per quam committitur assignatio, seu reservatio certae pensionis in partibus, huiusmodi gratia non expirat morte Papae concedentis, re adhuc integrâ, seu dictâ commissio- ne necdum executâ; sed Executor seu Commissarius poterit ad illius executionem procedere; quia in isto casu gratia de pensione est iam facta per Papam, licet illius reservationem Executori in partibus committat. Garc. p. 6. c. 2. num. 309. citans Gig. de pens. q. 91. Guttier. qq. Can. l. 2. c. 17. nu. 5. Sanch. de matrim. l. 8. d. 28. n. 88. &c. Quemadmodum, ut tenent iidem AA. gratia, seu mandatum de providendo in forma dignum, nullo modo expirat morte Papae concedentis, re integrâ; sed adhuc potest Executor ad illius executionem procedere; eod quod, ubi mandatur provideri certa persona de beneficio certo vacante, gratia dicitur facta, ex quo saltem habet jus ad illud. Garc. loc. cit. n. 300. Si verò committatur assignatio pensionis incertae, nempe quantitatis, quae videbitur Executori, expiraret iuxta c. si cui nulla. de prob. in 6. quia tunc non esset gratia facta, ex quo non est de certa, & determinata, sed faciendâ. Garc. loc. cit. n. 310. Quemadmodum etiam contingit, ubi mandatum, provideri certa persona de incerto beneficio vacaturo. Garc. n. 301. citans Gonz. gl. 12. nu. 42. Cuchum, in institut. major. l. 1. tit. 7. nu. 50. Sed & videtur quoque applicandum praesenti materiae de pensione, quod tradit Garc. loc. cit. n. 305. juxta Kotam in Callaguriz. expectativa. 1. Jul. 1592. nimirum, quod gratia ad beneficium vacaturum incertum non expirat morte Papae ante vacationem, etiam re integrâ, quando Papa non committeret Executori provisionem, sed ipse conferret ex nunc prout ex tunc; eod quod tunc gratia fit facta. Item quod tradit n. 304. citatis Sanch. Gutt. ubi ante. nempe, quod, dum mandatum, provideri alicui de certo beneficio cum cognitione causae, & citatione partis, non expirat adhuc gratia, nec Executorum potestas tanquam accessoria ex c. si super gratia. de offic. deleg. in 6. utpote quod procedit non solum in Executore mero, sed etiam in mixto.

3. Respondeo tertio: Dum gratia pensionis verè conditionalis est, expirat per mortem Papae concedentis securam ante conditionis purificationem; eod quod gratia conditionalis ante conditionis eventum nullum jus, neque in re, neque ad rem tribuat, utpote imperfecta perfectionem expectans à purificatione conditionis, sive quod fieri, seu perfici dicitur gratia non de tempore data, sed de tempore purificatae conditionis, juxta c. si pro te. de rescrip. in 6. & clem. unic. de concess. prob. & consequenter impossibilis remanet gratia perfecta ob deficientiam personarum, quae necessariae sunt ad perficiendum actum, ut Gabr. conf. 186. l. 1. Ita Card. de Luc. de pens. d. 1. nu. 13. 14. citans pro eo, quod gratia adhuc imperfecta expirat per mortem Papae eam concedentis securam ante conditionis purificationem, Garciam p. 6. c. 2. n. 304. (ubi tamen is nihil de gratia imperfecta ob non purificatam conditionem, sed solum; & quidem ex mente aliorum, nempe Gigas. Flores, Mandos. volentium expirare gratiam, uti & Executoris potestatem Papa mortuo, re integrâ, dum mandatum, alicui provideri de certo beneficio cum cognitione causae) Sanch. de matrim. l. 8. d. 28. nu. 86. & seq. Fontanell. de part. claus. 4. gl. 13. nu. 43. & seq. Et quamvis gratia illa obtineret

8. Leuren. Veri Benef. Tom. III.

clausulam: ex nunc prout: supposito tamen, quod sit conditionalis, & imperfecta, nihil operatur; quia virtus retrotractiva, quae huic clausulae conceditur, bene procedit, quando extrema sunt habilia; secus autem est, ubi res devenit ad statum, à quo incipere non potest. Card. de Luc. loc. cit. num. 20.

4. Respondeo quarto: Dum gratia pensionis verè conditionalis non est, quantumcunque appareat talis, ut dum non substantia gratiae collata ad tale vel tale tempus, sed solum ejus executio ad illud tempus dilata, v. g. dum reservati alicui fructus omnes beneficii, alteri reservatarii fructuum in, seu post mortem talis reservatarii fructuum, Papae concedente interea mortuo, non extinguitur dicta pensio; nam gratia illa non est conditionalis, & imperfecta, expectans perfectionem ab illa futura cessatione reservationis fructuum per mortem illius reservatarii, sed ab initio pura, & perfecta, dilata solum ejus executione ad illud tempus, quemadmodum contingit in materia donationis effectum prius sortitura post mortem donatoris, vel alterius. Card. de Luc. loc. cit. n. 22. citans Rotam in Burgens. pens. 1580. in Salmant. pens. 16. Feb. 1592. in Casar. augst. pens. 31. Jan. 1656. Quibus sustinetur, reservationem pensionis effectum sortitura post alteram pensionem cessatam, esse, & dici puram & perfectam ab initio; idemque dicitur de gratis illico perfecta, quamvis executio seu effectuatio ad illud tempus dilata esset; eod quod vivente Papae concedente non fuisset expedita in ea forma, quae ejus perfectionem denotet; unde propterea Papa successor expeditione concedit in ea forma, quae dicitur: rationi congruit: quae non substantiat gratiam, sed illi iam validae & perfectae tribuit executionem. Confirmat hæc ipsa pluribus idem Card. à n. 23. Primum in gratia expectativa, quae etsi concessa pro quando per cessum, vel decessum possessoris beneficium vacaverit, adhuc tamen dicitur gratia perfecta ab initio. Secundò in Coadjutoria cum futura successione, & in unione beneficii, quae etsi fiat de beneficio pleno sine prejudicio possessoris cum clausula: si, & postquam per istius cessum, vel decessum vacaverit: non tamen dicitur Conditionalis, cujus substantia ad talem casum dilata sit, sed perfecta, dilata solum executione. Ideoque secunda morte Papae, vel Episcopi viventis, antequam casus ille fiat, nunquam dubitatur de validitate, & perfectione gratiae, sed quaestiones frequentius, quae desuper fiunt, sunt occasione regulae revocatoriae unionum effectum nondum sortitarum, quae fieri solet per Papam successorem. Tertio in usufructu, quem Dominus fundi praeventivè concedit alteri, pro quando evenierit mors praesentis usufructuarii. Quarto in ipsa pensione, quam Papa potest super eadem Ecclesia simultaneè concedere pluribus, ita ut prius eam obtineat unus, & dein alter. Quintò in facultate transferendi pensionem, quae passim exercetur post mortem concedentis, cum tamen in actu translationis nova pensio efformetur.

5. Neque his obstat, quod dari non possint eodem tempore ejusdem rei duo domini, vel possessores; coaequale jus habentes in solidum, substantia autem pensionis resideat in fructibus, qui sunt ejus subiectum, adeoque implicare videatur, ut vivente reservatario omnium fructuum, alter pensionarius jus perfectum, ac de praesente habere possit, cum idem jus uniforme competere nequeat

Et

pluribus

pluribus circa idem, sed bene difforme, uni de præfente, alteri de futuro; vel eodem tempore, diversis tamen respectibus compatilibus. Nam hæc ratio impossibilitatis habendi jus in solidum circa idem locum non habet in pensionibus, dum imprimis neque reservatarius fructuum, neque pensionarius habeat dominium fructuum, super quibus hoc onus impositum; sed illud in solidum fit penes titularem, habentem onus ex eorum valore pensionem alteri præstandi, neque etiam utrumque illud onus sit contemporaneum seu simultaneum, ita ut eodem tempore solvenda sit pensio, & fructus ad alium, nempe reservatarium illum, spectent: Sed detur hic distributio compatibilis, etsi enim fructus sint subjectum pensionis, tale tamen sunt in genere, & non in specie, ita ut non præcisè fructus illius anni sint subjectum illius pensionis; quia aliàs pro pensionibus decursis non competeret actio supra fructibus futuris, & contra successorem. Ac proinde eodem modo, quo possidens fundum capacem, cujus ususfructus ad alium spectat, vel gravatum censu vitalitio annuo, non prohibetur imponere super eo ex nunc validè, & perfectè novum censum sortiturum effectum ex tempore, quo cessante usufructu, vel censu illo vitalitio, fundus remanebit capax, & ex ejus fructibus alter census solvi poterit; ita etiam constitui potest præter reservatarium omnium fructuum alius pensionarius, vel duo simul pensionarii super fructibus ejusdem beneficii.

Questio 659. An, & qualiter extinguatur pensio, si non solvantur termini in vita titularis?

Respondeo: pensio voluntaria, seu de consensu ex decreto in ea apponi solito ad obviandum fraudibus, nisi verè, & effectivè, non autem simulatè, vel per solam confessionem titularis, qui pensioni consensit, soluta quò ad omnes terminos, omnino corrumpit. Card. de Luc. de pens. d. 5. nu. 4. Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 101. juxta dicta aliquoties in antecedentibus.

Questio 660. An, & qualiter non servata forma in translatione pensionis, ea extinguatur?

Respondeo: Dum forma ordine in literis facultatis transferendi præscripta non servatur, v. g. non præcedit ejus extinctio vel cassatio &c. ipsa translatio ipso jure est nulla. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 6. nu. 5. 6. & 7. Lott. l. 1. q. 40. nu. 42. nihilque actum censetur: & dum hac ratione, nempe ratione non observantia formæ, vel etiam aliunde pensio nova, seu secunda non assignatur validè, nec cassatio tenet; ac proinde quoties in translatione datur vel præscribitur modus, eo non adimpleto, pensio prima non potest dici extincta, nec à transferente jus abdicatum. Corrad. loc. cit. Neque dici potest, pensionem facta ex parte transferentis cassatione extingui, & dein non subsequatà legitimè reservatione eam reviviscere; cum pensio semel extincta, ut Corrad. loc. cit. nu. 6. dicens esse communem regulam, non reviviscat. Quemadmodum etiam, ut idem Corrad. decisum ait à Rota decis. 446. n. 1. diversè, illud, quòd jus non abdicetur à resignante, nisi irrevocabiliter beneficium acquiratur resignatario, procedit pari modo in translatione pensionis. Atque ita datà nullitate unius ex his actibus correspectivis, corrumpit & alter.

An verò in penam non servata in hac translatione forma extinguatur, nullibi expressum reperio.

Questio 661. An, & qualiter extinguatur pensio ex persona reservatarii fiduciarii, item ex persona Commodatarii, dum nimirum pensio reservata in caput unius ad commoditatem alterius; de qua fiduciaria reservatione dictum supra.

Respondeo ad primum primò: Per consensum hujusmodi Confidentiarium in præjudicium commodatarii pensio cassari non potest, cum substantia pensionis verè in Commodatario magis residere videatur, quàm in tali reservatario, qui fiduciariè solum nomen ita accommodatè dicitur. Card. de Luc. de pens. d. 68. n. 19. Ita expressè tenet Lott. l. 1. q. 42. n. 15. ubi sic ait: iste fiduciarius per constitutionem talis Procuratoris irrevocabilem transtulit ipsam commoditatem in alium, utique tota in eundem translata censetur utilitas per hujusmodi mandatam, & actiones directæ remanent penes fiduciarium, hinc prorsus inefficaces, & inutiles, ac proinde non potest tali cassationi validè consentire. Sic decidit Rota in Valent. pens. 1593. 3. Nov. (quam decisionem recitat Garc. p. 1. c. 5. nu. 268.) his verbis: etiam si jus pensionis sit radicatum penes reservatarium, cum commodum ad alium pertineat, sine illius consensu transferri non potest; quia facultas transferendi fuit data contemplatione illius, & ad ejus commodum. Contrarium tamen tenet Garcias loc. cit. n. 269. hæc expressis: circa dictam Rotæ decisionem adverte, verius videri, quòd reservatarius, in cujus persona fuit pensio reservata, possit validè eam transferre, & cassationi consentire, etiam sine consensu ejus, in cujus commodum est reservata; & quòd illa sit ad commodum alterius, id solum faciet, quòd ille (intellige reservatarius fiduciarius) teneatur ad interesse, si malè versatus est. Cum quo revera sentire videtur Card. de Luc. cit. d. 68. nu. 29. ubi: quòd, sicuti post cessionem commoditatis factam alteri pensionarius tacitè, v. g. contrahendo matrimonium, potest facere pensionem extingui, ita etiam id possit per expressum actum, remanente Cessionario solâ actione contra illum, quanti ejus interest, non factam illam extinctionem.

2. Respondeo ad primum secundò: Neque per illius mortem naturalem, aut civilem extinguitur pensio. Card. de Luc. loc. cit. & d. 73. n. 2. Neque in hoc est difficultas, dum mors talis fiduciarii contingit, sede Papali plenâ; cum in eo casu imminente morte fieri soleat generalis translatio in alium fiduciarium successorem; si enim in pensionibus non fiduciarii Papa concedit passim ipsi privatis pensionariis indulgunt transferendi, etiam in articulo mortis, juxta dicta supra, multò magis, & absque dubio id rectè facit idem directè, ac generaliter in hujusmodi pensionibus, quæ reipso ad alterius, non ipsius fiduciarii commodum sunt reservata. Card. de Luc. cit. n. 2.

3. Respondeo ad primum tertio: Sed neque extinguitur (intellige omnino, seu ita, ut non reviviscat, vel potius, ut alia ei omnino similis de novo creetur, ut solet in aliis ordinariis translationibus pensionis) pensio morte talis fiduciarii, ubi mors ea contingit sede Papali vacante; vel enim verum est, quòd dici refert idem Card. cit. d. 73. num. 17. (quam-

(quamvis addat, in parenthesis, hoc hucusque foro ignotum esse) nempe esse de stylo Dataria, quod quando huiusmodi fiduciarii deputantur, contextualiter deputetur etiam successor, in quem generalis translatio fiat pro tempore, quando casus istius mortis contigerit; vel ut Lott. l. 1. q. 36. n. 99. & seq. ne moriente illo Fiduciario (intellige etiam pro casu Sedis Apostolicæ vacantis) evanescat illa gratia, etiam respectu personæ contemplatæ, seu in cuius commodum reservata pensio, introductus est usus, ut simul cum reservatione concedatur facultas transferendi (intellige in alium similem Fiduciarium) pensionem, ut occurrente vitæ periculo talis translatio fiat; quin &, ut Lott. *ibid.* à n. 92. titularis se obliget solvere pensionem, dato etiam fideiussore, & scedulâ bancariâ statim temporibus, quousque Pensionarius (intellige Fiduciarium ille) vix erit, simulque ipse ille Pensionarius Procuratorem irrevocabilem constituat illam ipsam personam contemplatam per Papam, seu in cuius commodum cedit pensio, ad eam exigendam; neque mandatum illud deinceps revocari potest, etiam si nuncupatum non fuisset irrevocabiler concessum; cum satis sit, concessum fuisse in rem propriam de necessitate. Vel certè, ut Card. de Luc. *loc. cit.* n. 5. sit ea translatio ex intervallo per Papam de novo creatum, non obstante, quod quantum est de stricto iure, ob extinctionem pensionis resultantem à morte illius Reservatarii fiduciarii huiusmodi prorogatio seu translatio speciem novæ reservationis redoleat: nam dubium non est, quin & taliter prorogare pensionem possit Papa, etiam non requisitis titularis consensu; quamvis & ipsi titulares revera hunc consensum præstent, ut Card. de Luc. *loc. cit.* n. 9. dum beneficia istiusmodi genere pensionum gravata acceptant, scientes, quod pensio iis imposita sit ad commodum alterius, quoad is vixerit, non autem Reservatarii nudum nomen suum accommodantis. Verumtamen hisce in tantum contrariantur Castrop. *de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 2.* Azor *p. 2. l. 8. c. 6. q. 7.* Garc. *p. 1. c. 5. n. 262.* Paris. *l. 6. q. 4. à n. 61.* in quantum tenent, morte illius Reservatarii fiduciarii finiri pensionem, & omnem ejus commoditatem cessare, dum Reservatarius (ut poterat, uti id libenter admittunt hi AA.) in vita sua, instante mortis periculo, eam non transtulit in alium similem Fiduciarium. Sed neque hoc ipsum negat Lott. sed potius supponit, non factâ tali translatione extinguî pensionem per mortem Fiduciarium, dum cum communi assentit, ideo concedi potestatem transferendi, ne aliâ morte Fiduciarium evanescat gratia. Quin etiam expressè ait *cit. q. 36. nu. 97. juncto n. 98.* tam ex persona contemplatæ, seu Commodatarii, quàm ex persona Fiduciarium extingui pensionem, prout alteruter præmoritur, uti idem iisdem ferè verbis tenet Ventrigl. *to. 2. annot. 11. §. 3. nu. 15.* Procedunt hi AA. ex hoc fundamento, quod jus ipsum, seu titulus & proprietas pensionis spectet ad illum Fiduciarium. Unde e contrario sequi videtur, quod si is nudum solum nomen Pensionarii absque dicto iure haberet, non extinguendam ejus morte pensionem, & sic locum habituram sententiam Card. de Luca. Tunc autem jus pensionis esse penes talem Fiduciarium, v. g. Hispanum, & totum commodum penes Italum, dum Papa concederet pensionem in hunc modum: *Assignamus pensionem centum ducatorum super Decanatu*

P. Laurent, Fori Benef. Tom. III.

Toletano Cajo Hispano Clerico, & volumus, ut eam exigat in commodum & utilitatem Titii Itali. Tunc verò & commodum, & jus foret penes Italum, & nudum solum nomen Pensionarii penes dictum Hispanum, si Papa his verbis reservaret pensionem: *Concedimus tibi Titio Clerico Italo pensionem centum ducatorum super fructibus Decanatus Toletani; queres clericum Hispanum, ut teneat illam in persona sua.* Itatradit Paris. *loc. cit.* Azor *loc. cit. q. 6.* Porro, dum (ut fieri consuevit, ne gratia pensionis evanescat morte Fiduciarium) simul cum reservatione pensionis concessa facultas eam transferendi Reservatario incurrente periculo vitæ, Fiduciarium, penes quem est jus ipsum pensionis, & non Commodatarii esse, pensionem transferre (intellige, in alium Fiduciarium) tradit *cit. q. 7.* Azor. Unde etiam, si dictus Fiduciarium eam transferre nollet, Commodatarius eam transferre nequibit, ut *ibid.* Azor. Videtur tamen stante hac sententiâ Fiduciarium ille, si id instante vitæ periculo nollet, cogi posse ad hoc per Superiorem, ne per ejus malitiam fraudetur Commodatarius.

4. Respondeo ad secundum primò: Pensio extinguatur, & omnino cessat per mortem dicti commodatarii, seu illius, ad cuius commodum servit, & reservata est pensio, esto supervivat fiduciarium ille, in cuius caput seu personam reservata pensio; cum pensio huic facta tota sit respectiva ad utilitatem tertii, nempe commodatarii illius, ac proinde hac utilitate cessante, cessat pensio. Castrop. *loc. cit.* Garc. *loc. cit. n. 263.* dicens, sic servare styllum & Rotam, cujus plures pro hoc *ibidem* refert Decisiones, præcipuè in *Hispal. pens. 15. Octob. 1571.* quam recitat *ibid. n. 266. & n. 267.* dicit approbatâ vivæ vocis oraculo à Gregor. XIII. 29. Nov. 1573. Card. de Luc. *cit. d. 73. n. 10.* Lott. *l. 1. q. 36. n. 97.* qui etiam addit; hinc cum dicti commodatarii morte evanescere omnes obligationes ad favorem reservatarii, cujus actio propterea maneat elisa. Tamen si Rota aliâs in eadem *Hispalensi* contrarium, ut refert Garc. *loc. cit. n. 265.* resolvisset, nempe non extingui per obitum illius commodatarii, si ille alium nominaverit in commoditate, vel in alium eam transtulit, etiam sine aliqua solemnitate, & solenni translatione per reservatarium faciendâ in ejus vita.

5. Respondeo ad secundum secundò: Si ille, in cuius commodum reservata pensio, hoc suum commodum in alium transtulit (quod eum posse, etiam infcio & invito reservatario fiduciarium, cum sic non pensionem, sed suum commodum transferat, tenet Azor *p. 2. l. 8. c. 8. q. 8.* Paris. *l. 6. q. 4. n. 63.* testans sic responsurâ Rota) & dein decedat, pensionem non extingui; eò quod jus pensionis remaneat penes fiduciarium illum, tradit *ibidem* Azor.

Questio 662. An, & qualiter per mortem dicti Fiduciarium, in cuius caput reservata pensio; item per mortem persone illius contemplatæ, seu Commodatarii extingatur obligatio schedulæ seu camporis; dum nimirum ob commodiorem ac faciliorem exactionem talis pensionis fiduciaria solet ultra obligationem solvendi pensionem, quam faciunt provisè de beneficio, dari quoque schedulæ bancaria idonei alicujus mercatoris obligantis se (& quidem frequentius pro solutione duodecim terminorum, seu sex annorum)

Ec 2

ad

ad favorem talis fiduciarii, vel ejus translatariorum, cum declaratione, ut, moriente interim dicto fiduciario ante factam translationem, vel etiam post eam factam morientibus translatis, aut moriente ipso proviso de beneficio, cesset ac evanescat obligatio, ac si nullatenus unquam fuisset?

Respondeo ad primum: Non cessare illam obligationem Cedulista, dum mors fiduciarii contingit Sede Papali plenâ, factâque jam translatione pensionis in alium similem fiduciarium, extra controversiam est. Card. de Luc. de pens. d. 73. n. 1. & n. 2. subjungens, in hoc casu procedere Decisiones illas Rotæ, quas ministri Datarie pro duratione talis obligationis afferebant contra se agentem in causa quadam Romana pro Schedulista. Sed neque cessare dictam obligationem in casu mortis civilis contingentis Sede Papali vacante, dum v. g. fiduciarius talis Sede vacante assumeret statum militare: unde, cum Papa noviter creatus, privando illum dictâ fiduciariâ pensione, alium deputaret fiduciarium, in quem translationem faceret; ed quod tunc adhuc verificaretur obligatio cedulista, quâ se obstrinxit solvendi illis, in quos vivente reservatario pensionum translatio facta esset, tradit idem Card. loc. cit. n. 15. Cessare verò illam, ubi dicta mors naturalis, Sede Papali vacante (etsi admittat, eo casu non cessare obligationem ipsius titularis solvendi pensionem) probat idem Card. ibid. à n. 3. supponendo imprimis, translationem in alium pensionarium non esse factam in mortis articulo, Sede Papali adhuc plenâ, nec eam Sede vacante fieri posse; sed necessariò faciendam ex intervallo per Papam de novo creatum. Dein assignando inter præjudicium Cedulista, & ipsius titularis hoc discrimen, quod beneficiatus contendat de lucro proveniente à gratia & benignitate Papæ, qui, cum juxta magis receptam Canonistarum sit absolutus Dominus beneficiorum, sicut tollere potest beneficium uni, & dare alteri, ita multò magis mandare, & facere potest istiusmodi servitutis, vel oneris pensionis continuationem, etiam citra consensum titularis, adeoque conqueri non possit titularis, si in dicto casu creatus de novo Papa pensionem illam transferat in fiduciarium alium. Econtra autem, ut tradit n. 3. in fidejussore, seu schedulista, & campfore tali ejusdem obligatio rigorosè & strictissimè sit intelligenda ad limites verborum, neque admitti in ea debeat extensio à casu ad casum, etsi identitas rationis accedat; ed quod actus voluntarii non debeant plus obligare, quam est voluntas. Tum etiam, quia agitur de contractu correspectivo, & consequenter non agatur de lucro captando ex gratia & concessione Papæ, sed de damno vitando, nempe, ne maneat obligatus ad id, ad quod se noluit obligare. Unde propterea esset quodammodo violare jus naturæ, vel gentium, extendere obligationem ultra propriam voluntatem, quod, ubi non urget publica necessitas, vel utilitas, fieri non potest, nec debet. Verumtamen n. 17. Idem Card. videtur resolvere in contrarium, nimirum, neque in contingentia mortis naturalis fiduciarii Sede Papali vacante extinguì ejus obligationem; non tantum ex eo, quod, ut dictum *quest. preced.* quidam circumferant, de stylo Datarie in deputatione talis fiduciarii contextualiter deputari quoque successorem, in quem generalis translatio fiat pro

tempore, quando mors ejus contigerit; sed etiam quia cessat dicta ratio, quod Cedulista contendat de damno vitando, cum in effectu (saltem arguendo à frequentiore contingentia) hujusmodi Campfores, qui pro tali Fiduciario has cedulas faciunt, non soleant id facere, nisi cum eorum assecuratione, habendo æquivalentiam in manibus, vel aliam cautionem, adeo ut Cedulista liberatio potius concernat jus, vel interesse ipsius titularis. Item quod apud eosdem Cedulistas notum est, quod pensionis duratio, vel extinctio non pendeat à persona fiduciarii, sed ab illa commodatariorum; unde propterea non urget allata prius ratio cessantis in Cedulista voluntatis se obligandi.

2. Respondeo ad secundum: Exspirare illam Cedulista obligationem per mortem Commodatarii, etsi Reservatarius supervivat. Card. de Luc. cit. n. 17. Sic Lott. l. 1. q. 36. n. 97. tradit, unâ cum persona contemplata, seu Commodatario præmoriante extingui omnes obligationes ad favorem Reservatarii, seu in cujus caput reservata pensio, & hinc ejus actionem remanere elisam. De quo etiam dixerat n. 96. quod, dum fiunt quietantia nomine illius Reservatarii, & dein contingat, pensionem declarari nullam, tamen ipse non teneatur ad restitutionem, sed sufficiat, eum cedere actiones contra Commodatarium, quem Lott. consuevit vocare Confidentarium.

Questio 663. An, & qualiter extinguatur pensio morte Pensionarii alterius Ordinarii?

Respondeo: Nisi translata fuerit pensio vivente pensionario, ejusdem morte extinguitur penitus, sicut usufructus morte usufructuarii. Lott. l. 1. q. 42. nu. 44. Castrop. cit. §. 10. nu. 1. Azor. loc. cit. n. 10. ad initium. Paris. l. 6. q. 2. n. 113. Garc. p. 1. c. 5. n. 239. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 5. n. 24. Sic quoque per ejusdem mortem civilem, puta assumptionem militiae secularis, extinguitur pensio, tradit Card. de Luc. de pens. d. 73. n. 16. juxta dicta à nobis supra.

Questio 664. An, & qualiter cesset pensio per cessionem voluntariam ipsius pensionarii?

1. Respondeo primò: Ex solo consensu Pensionarii, citra Papæ, aut alterius Superioris auctoritatem, potest non solum minui pensio, seu pars illius remitti. Azor. p. 2. l. 8. c. 10. q. 5. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 11. Lott. l. 1. q. 42. n. 42. (qui etiam n. 43. addit, in tali quantitate imminuta conservari idem jus, nec propterea censeretur diversam, sed eandem proptus pensionem, quæ prius reservata) Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 78. Card. de Luc. de pens. d. 5. n. 3. Tond. qq. benef. p. 1. c. 35. n. 1. ubi etiam, quod fieri nequeat conventio vel prohibitio, per quam Pensionarius prohibeatur extinguere pensionem, nisi talis conventio vel prohibitio fuerit summi Pontificis auctoritate firmata; quia pensionis extinctio principaliter cedit in utilitatem Ecclesie. Sed & totum pensionis onus in totum extinguit. Castrop. Azor. Barb. l. cit. Lott. loc. cit. n. 7. Paris. loc. cit. q. 2. n. 123. Card. de Luc. de pens. loc. cit. & d. 11. n. 9. Tond. ubi antè. Garc. p. 1. c. 5. n. 39. citans quamplurimos. Cum enim pensio unice in utilitatem Pensionarii constituta sit, potest solâ illius hoc suo favori renunciantis voluntate cessare. Castrop.

strop. Azor *ll. cit.* Cúmque consensus ille titularis impositioni pensionis consentientis, qui est de ejus forma, respiciat favorem Pensionarii, præfert formam contractus merè profani, cui auctoritas Papæ, à qua immediatè dependet, in tantum adhæret, in quantum durat ille contractus; contractus autem omnis ex consensu contrahentium dissolvatur. Neque obstat primò, quòd beneficium cessare nequeat, aut abdicari solà Beneficiarii voluntate; nam beneficium dimissio nocere potest Ecclesiæ; dimissio autem pensionis semper est favorabilis Ecclesiæ, utpote, quæ per hoc evadit libera. Castrop. Azor *ll. cit.* quemadmodum & hinc Patronus propriâ auctoritate abdicare potest se jurepatronatus. Inutisque dicitur inter beneficiarium, & Ecclesiam quasi contractus corresponsivus hinc inde obligatorius, stipulante pro Ecclesia Collatore, idèoque dissolvi non potest solo consensu beneficiarii absque consensu Ecclesiæ, quæ est alter contrahens, cujus vice illum præstat Prælarus, qui jus destituendi habet: hæc autem ratio non intrat in pensionibus continentibus porum lucrum, poramque donationem ad favorem pensionarii, cujus solus consensus, quomodocunque præstitus, inducit liberationem Ecclesiæ debitricis, cujus semper interest restituere sua libertati, dum nulla quoad eam adest corresponsivitas, sicut est in beneficio. Card. de Luc. *loc. cit. n. 10.*

2. Ampliatur responsio, ut procedat, etiam si pensio expressè esset reservata pro alimentis, ut commodius quis sustentari possit. Garc. *loc. cit. n. 40.* contra Gig. *q. 45. n. 9. & q. ult. n. 8.* Gamb. *de off. Leg. l. 6. n. 603.* Gurr. *de jurament. confirm. p. 3. c. 3. nu. 5.* Zech, Duaren, &c. apud eundem Garc. sentientes contrarium ex *l. cum hi. de alimentis.* juxta Gl. *v. alimentorum.* Nam tenendo pensionem æquiparari contractibus profanis (quod procedit, dum reservatur de consensu partium, ut Put. *decis. 193. n. 2. l. 3.* Garc. *loc. cit. n. 41.*) & sic cessat dispositio dictæ legis, ut patet ex ejus rextu, utpote loquente de alimentis relictis ex ultima voluntate. Garc. *loc. cit. n. 41.* Si verò æquiparetur ultimis voluntatibus (uti fieri censet Put. *ubi antè* apud Garc. *n. 42.* dum reservatur motu proprio, sine consensu partium) adhuc procedere responsionem, eò quòd favor, ad hoc consideratus in alimentis relictis in ultima voluntate, in presenti casu considerari nequeat, dum pensio est odiosa, & ejus extinctio, utpote cedens in libertatem Ecclesiæ, est favorabilis, tradit Garc. *n. 43.* subjungens quoque *n. 44.* non videri in proposito militare rationem consideratam in alimentis relictis in ultima voluntate. De cetero, ut patet, dicendum, ac proinde dispositionem *cit. l. cum hi.* extendendam non esse ad pensionem concessam ad alimenta. Garc. *num. 45.* cum Molin. *To. 2. de contract. d. 59.*

3. Limitanda econtra responsio primò: ut non procedat, dum titulo pensionis promotus quis est ad sacros Ordines; siquidem tunc pensio alienari, extinguere, aut remitti nequit, donec pensionarius beneficium sufficiens consecutus, vel aliunde habeat, unde vivat, juxta Trid. *sess. 21. c. 2.* Garc. *loc. cit. n. 45.* Azor. Castrop. *ll. cit.*

4. Limitanda secundò: ut procedat, modò cassatio sit omnino libera & gratuita, absque pecunia, aut sine anticipata solutione; de quo paulò

post. Lott. *loc. cit. n. 8.* Ventrigl. *to. 2. annot. 11. §. 3. nu. 38.* Card. de Luc. *de pens. d. 5. num. 3.* addeas talem cassationem sine beneplacito Apostolico non solum invalidam, sed & simoniacam. Item *d. 68. n. 23.* ubi etiam ejus dat rationem hæc formalibus: *Pensio cedi non potest alteri, neque extrinsecui cum recompensa temporalis, non ob aliquod interesse Papæ, cujus assensus omnino requiritur; sed ratione subjectæ materiæ, cujus commercium ex stylo Curie interdicitur.* Subjungit etiam Lott. *n. 9.* juxta Rotam *decis. 471. n. 10. p. 1. divers.* hinc non substitutam cassationem, si fieret eâ lege, ut alia reservetur. Et de tali cassatione non libera intelligendas varias Rotæ decisiones, dum dicunt, extinctionem pensionis requirere consensum & auctoritatem, ait Lott. *ibid. n. 11.* uti & super tali cassatione non libera esse necessariam expeditionem literarum Apostolicarum (contrarium tenente Card. de Luc. *loc. cit.* hæc expressis: Est recepta praxis, quòd super hujusmodi extinctionibus non liberis obtineatur beneplacitum Apostolicum, pro quo sufficit sola supplicatio signata manu Papæ absque expeditione literarum) ante quam expeditionem locum fore penitentiæ; secus verò super cassatione libera, et si ex superabundanti super ea signata fuisset per Papam supplicatio, ait idem Lott. *n. 10.* Potest nihilominus ob concordiam minui à Pensionario pensio, citra consensum ullius Superioris, & quòd actus extinctionis vel diminutionis sine auctoritate Superioris factus sit validus & licitus, modò pecunia, vel alia res temporalis non intervenerit, Card. de Luc. *de pens. d. 11. n. 9.*

5. Limitanda tertio: Nisi fortè gratuita illa extinctio fieret in fraudem alterius, v. g. si Fiduciarius id attentaret in præjudicium illius, in cujus commodum reservata est, ut id expressè tenent Card. de Luc. *de pens. d. 68. n. 19.* Lott. *l. 1. q. 42. n. 14. juncto n. 18.* Idem est extra casum fiduciariæ pensionis de Pensionario, non Fiduciario transfereate commoditatem pensionis in alium, v. g. creditorem suum, constituendo eundem Procuratorem irrevocabilem ad exigendam pensionem, eaque fruendum, donec ei satisfactum, vel etiam in alium non creditorem suum, constituendo illum pariter Procuratorem irrevocabilem; non enim teneret interim facta ab illis Pensionariis in præjudicium commodatariorum illorum extinctio, quemadmodum non teneret extinctio vel remissio usufructus facta per ipsum usufructuarium, quæ eo ipso præsumeretur facta in fraudem commodatarii creditoris, vel non creditoris sui. Lott. *loc. cit. n. 14. juncto n. 19. 29. & 30.* & ex eo Ventrigl. *loc. cit. n. 39.* Salgado *in Labyrinth. p. 1. c. 34. n. 12. & seq.* quorum sententiam probabiliorè præ opposita paulò post subjungenda censet Card. de Luc. *de pens. d. 68. n. 18.* non quidem, ut ait, ex vagis & generalibus aliquibus fundamentis, ponderatis à Lotterio, præsertim circa assimilationem usufructus, cujus extinctionem seu remissionem fieri non posse dicunt per usufructuarium in favorem proprietarii, in præjudicium ejus, cui cessus est, (cùm id manifestam contineat æquivocationem, ut ostendere conatur Card. de Luc. *loc. cit. n. 23.*) sed ex circumstantia fraudis, ac malæ fidei ipsius titularis, qui sciens pensionem esse alicui cessam, & postquam pensionarium agnovit in creditorem, extinctionem pensionis affectavit cum cedente non absque collusionis & fraudis vehementi suspitione, nimirum in casu & causa, in qua ibidem

scribit Card. de Luca. In contrarium sentire videtur Tond. *qq. benef. p. 1. c. 35.* in quantum *n. 1.* tradit, non valere inhibitionem de non extinguenda pensione instantibus creditoribus pensionarii: & *n. 5.* non valere mandatum irrevocabile factum à pensionario creditori suo ad exigendam pensionem ecclesiasticam, sicut non valet mandatum factum per possessorem beneficii de exigendo fructus sui beneficii, durante toto vitæ suæ tempore. Et *n. 6.* usum fructum quidem extinguere non posse in præjudicium creditoris juxta *l. 3. ff. de his, qui in fraudem creditor.* aliam tamen esse rationem in his pensionibus ecclesiasticis, quippe quæ non sint in commercio nostro, sicut est usus fructus; cum tantum quod ad factum, & fructum perceptionem sint in commercio nostro, & non quod ad jus percipiendi. Ac tandem *n. 8.* non posse prætendi, quod extinctio pensionis fiat in fraudem, eod quod, qui jure suo utitur, nemini injuriam faciat, & ita decidisse Rotam *decis. 129. p. 1. recent.* non impediri extinctionem pensionis non obstante mandato irrevocabili per pensionarium facto. Eandem doctrinam tradit idem Tond. *tr. de pens. c. 2. n. 27.* item Ameyden de *stylo Datarie c. 27. n. 15.* dicens, hunc esse styllum Curie juxta citatam decisionem Rotæ apud Card. de Luc. *loc. cit. n. 10. juncto. n. 17.*

Quæstio 665. An perperam facta extinctio pensionis, v. g. non gratuito sine beneplacito apostolico præjudicet pensionario?

Respondeo affirmativè: Nam ex defectu istius beneplaciti per talem extinctionem non gratuitam incurritur simonia tam à pensionario, quam titulari (intellige, ubi is pecuniam, vel aliud quicquam obtulit pro extinctione) & consequenter incurritur pena simoniacæ statuta, inter quas est illa amissio, seu extinctio pensionis à majoritate rationis, ob quam exinde vacant beneficia, absurdumque foret dicere, quod actus virtutis, qualis est gratuita extinctio pensionis, præjudicare debeat facienti illum, & non actus vitiosus continens delictum, ex quo etiam de jure resultat privatio & amissio illius, quod remissum est. Card. de Luc. *de pens. d. 5. n. 9.* Nec obstat, quod resignatio beneficii nulla non abdicet jus à resignante; nam etiam nullitas illa, ubi culpa est ex parte resignantis, jus ab eo abdicat, ne crimen profit criminoso. Card. de Luc. *loc. cit.*

Quæstio 666. An, & qualiter pensio præsumatur extincta ob diuturnam ejus non exactionem?

Respondeo: Tunc ex diuturno silentio, seu ex non exacta pensione præsumitur ejus extinctio, dum quæstio est inter pensionarium superviventem bene informatum de facto proprio, & titulari successorem non informatum. Secus verò est, dum pensio translata v. g. in aliquem constitutum in pupillari aetate, & è contra semper idem fuerit titularis, à quo solutio fieri debuisset, adeoque de hoc docere possit. Card. de Luc. *de pens. d. 67. n. 5. juncto n. 9.* Sic cum hac limitatione procedere dicens generalem aliàs doctrinam Gomezi, & Cavalieri, quod stante diuturno silentio præsumatur extinctio pensionis. Subjungit etiam Card. de Luc. *n. 8.* præsumptionem factæ solutionis nunquam intrare in favorem illius, qui pulsatus negavit debitum, allegando se non esse debitorem.

De cetero tale silentium non generare prescriptionem extinctivam pensionis, ait idem Cardin. *loc. cit. n. 6.* eod quod agatur de annuo debito conditionali, in quo receptum sit, etiam tricennale prescriptionem non sufficere, nisi pro annualitatibus decursis. pro quo citat Gig. *de pens. q. 83. à n. 9. & Rotam decis. 373 p. 9. Recent.*

Quæstio 667. An, & qualiter extinguatur pensio per anticipatam redemptionem?

Respondeo primò: Pensio, quæ datur laico tanquam merces laboris, ministerii & operæ stipendium redimi potest pecuniâ, absque Papæ consensu. Azor. *p. 2. l. 8. c. 10. q. 10.* ex Soro de *just. l. 9. q. 7. a. 2.* Garc. *p. 1. c. 5. n. 25.* Caltr. *p. 17. d. 3. de simon. p. 13. n. 7.* ubi expressè alia est pensio, quæ datur laicis ob officium temporale, v. g. ad pulsandas campanas, canendum figuratè in choro; & de hac certum est, non esse simoniam, neque juris divini, neque humani, si vendatur vel redimatur, nam quod illa portio extracta sit ex aliquo titulo spirituali, scilicet ex beneficio, in causa non est, quò minus temporalis sit, & vendibilis &c. Citat pro hoc Less. *l. 2. c. 35. n. 122.* Suar. *de Simon. l. 4. c. 26 & c. 11. n. 19. & 20.* ubi ait: pensio temporalis, etiam non sit materia simoniæ, quia est res temporalis pretio estimabilis, & quamvis sit portio fructuum beneficii, est tamen separata à titulo spirituali de stylo tamen Curie, qui facit legè, non potest hujusmodi pensio vendi aut redimi, qui quidem stylos induci potuit, ut sic omnis simoniæ suspicio evitaretur, unde vendentem aut redimentem hujusmodi pensionem privatè auctoritate reum videri simoniæ contra jus humanum, tenent Azor. *p. 2. l. 5. c. 10. q. 10.* Reginal. *in pr. fori panit. l. 23. n. 276.* Suar. *de relig. T. 1. l. 4. de simon. c. 26. n. 16.* Filiuc. *p. 3. tr. 45. & q. 7. n. 3.* Verum tamen si Barbof. per pensionem temporalem intelligit laicalem illam, omnino fallitur, neque Azor. de hoc *l. o.* verbulum, sed loquitur de pensione Clericali.

2. Respondeo secundò: Pensionarius citra Papæ, aut alterius Superioris auctoritatem sine labe simoniæ vendere potest fructus pensionis suæ, etiam ad totam vitam suam, Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 11. n. 25.* ex Bonacini. *de Simon. q. 4. §. 13. n. 13.* juxta paulò post dicenda ex Cajetano, & Azor.

3. Respondeo tertio: Pensio ecclesiastica, seu quæ datur loco beneficii, si ve ea constituitur causâ resignationis beneficii, aut quia quis cedit lit: si ve independentè à causâ resignationis, & cessio constituitur Clerico, ut habeat, unde commodius sustentetur, redimi nequit anticipatis solutionibus sine auctoritate Papæ. Paris. *l. 6. q. 2. n. 124. & 128.* citans Nav. *conf. 52. de prob. Azor. loc. cit. q. 11. Lott. l. 3. q. 29. n. 93. juncto n. 96.* Garc. *loc. cit. n. 20.* Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 11. n. 24.* ex Bonacini. *de Simon. q. 4. §. 13. n. 7.* & alii passim cum Gig. *de pens. q. 87. n. 5.* contra Tolet. *in sum. c. 92. n. 82.* Valent. *to. 3. d. 6. q. 16. p. 3.* apud Garc. *loc. cit. n. 26.* docentes, hujusmodi pensiones, quæ dantur loco beneficii, posse redimi sine auctoritate Papæ, non tamen transferri aut vendi; in quo eos inconsequentè arguit Garcias. Item contra Cajetan. *to. 1. opuscul. tr. 31. in respons. 10.* apud Paris. & Azor. *ll. cit.* ubi tamen, ut refert Azor, solùm ait, redimi posse pensionem pecuniâ sine ulla labe simoniæ, quia pensio est quid temporale profanum, nempe fructus, qui quotannis ex beneficio debentur, & solvantur. Item quia fas est futuros beneficii fructus ad certum tempus locare, & ven-

dere,

dere, nisi lex scripta prohibeat, ergo futuras pensiones licet vendere, & emere, cum id nullâ lege scriptâ sit vetitum. His accedit, quod pensio conceditur tanquam alimentum in subsidium vitæ; sed is, cui annua debentur alimenta, potest anticipatis solutionibus ea vendere, & is quæ ea debet, potest illa redimere &c. Quam sententiam etiam sibi non placere dicit Azor; eò quod pensio non sint fructus, sed jus exigendi fructus ex beneficio alterius, illudque sit jus quoddam spirituali annexum, & licet dictos fructus pensionis futuros ad tempus, vel etiam ad totum vitæ suæ tempus locare, vel vendere anticipatis solutionibus in foro conscientia juxta jus commune pensionarius possit, sine ulla Superioris auctoritate, ut ipsemet Azor tradit *loc. cit. q. 11. sub hac limitatione*; nisi usus Curia Romanæ, vel iudicium forense obtineat; uti idem absolute tenet ex Bonacina, Barbof. supra ¶ non secus ac usus uctuarius retento ipso jure usus fructus locare, & vendere potest alteri fructus, ita ut penes unum sit jus pensionis, vel usus fructus, & penes alteram emolumentum & commodum, ut dictum alibi; jus tamen ipsum pensionis pensionarius vendere, nec illud beneficiarius anticipatis solutionibus redimere possit sine Papæ auctoritate; quia id verus usus Curia Romanæ. Addit tamen etiam Azor, *cit. n. 11. in fine*, locationem quoque talem, & venditionem fructuum in iudicio habendam suspectam (intellige, ac si jus ipsum distraheretur) præsertim si ista locatio fieret in perpetuum, seu ad vitam pensionarii. De cetero rationem pensionis præter usum illum Curia hæc dat Lotterius *loc. cit. n. 9. 4.* Quod ista extinctio per viam illam redemptionis sit contra mentem Papæ, utpote qui voluit pensionem deservire pro alimento pensionarii exemplo militaris stipendii, quod utcumque remissibile sit, vel gratuito cessibile, non possit tamen pactione aliquâ obligari, juxta *l. 4. c. de exeq. re judic.* Eandem rationem, nimirum, quod pensio cedat in causam alimentorum, & super alimentis futuris non possit transigi sine auctoritate Superioris, datur Gigas, & Duaren. apud Garc. *loc. cit. n. 30.* cui ea displicet, eò quod non omnis pensio cedat in causam alimentorum, sed illa tantum, quæ dicitur sine causa, quæ datur Clerico cum clausula, ut *commodius sustentetur.* Quæ clausula operetur, ut pensio alimentorum causa videatur assignata, & tamen secundum stylum in redemptione pensionis conjusibet, etiam quæ assignatur ex causa resignationis sive cessionis, ne ex ea nimium detrimentum patiat, requiritur auctoritas Superioris. Quin &, si ex dicta causa adhibenda auctoritas Papæ in redemptione pensionis, sufficeret quoque, ut ait Garc. *n. 34.* auctoritas Ordinarii, utpote quæ sufficit in redemptione alimentorum, juxta *l. cum hi. de transact.* Item possit illa auctoritas suppleri juramento, quod ipsum admitti à Gigante, ait Garc.

4. Respondeo quartò: Possè dictam redemptionem pensionis quò ad jus ipsum illius penitus extinguendum fieri anticipatis solutionibus, interveniente auctoritate Papæ citra omnem simoniæ labem aut suspicionem, extra dubium est. Azor. *loc. cit. q. 9.* citans Gig. *de pens. q. 87.* Gamb. *de off. leg. l. 6. n. 123.* cum commun. pro quo ut bene inquit Azor, unus sufficiat pensionum sic redemendarum usus. Nequaquam tamen fieri posse redemptionem pensionis auctoritate Nuncii Apostolici, signanter asserit Garc. *loc. cit. n. 35.* nisi ad hoc habeat specialem facultatem, quam credit illum non habere.

5. Respondeo quintò: Quod ad praxin & modum hujus redemptionis spectat, non solet Papa dimittentibus beneficia pensiones reservare, & hæc simul facultatem concedere, ut ipsis ex toto pensiones solvantur anticipatis solutionibus; sed reservat simpliciter pensionem, & postea seorsim ac divisim facit liberam potestatem, & optionem, ut, qui annuam pensionem solvendam habet, redimere eam possit anticipatis solutionibus. Azor. *cit. q. 10.* qui etiam ait, teste Gigante, solere pensionem redimi anticipatis, vel 6. vel 7. ad summum solutionibus anticipatis, consideratâ pensionarii ætate, quemadmodum sic redimi solent alimenta à debente illa.

Quæstio 668. An dicta redemptio pensionis, seu extinctio illius quò ad ipsum jus anticipatis solutionibus citra auctoritatem Papæ facta, sit simoniaca?

1. Respondeo: In hoc proflus non convenire RAA. nam primò tradit Azor. *loc. cit. q. 11.* talem redemptionem habere speciem simoniæ. Item *q. 10. in fine* ait, usum Curia Romanæ, ut non nisi Romani Pontificis assensu redimatur, meritò introductum ad omnem simoniæ speciem evitandam, & ne alioqui ipsa beneficia venalia reddantur: & hinc fieri, ut, qui privato jure & auctoritate pensionem redimit, peccet quidem, & meritò puniri possit, non tamen incurrat simoniæ penas, in quas incidunt, qui beneficium pecuniâ permurant.

2. Secundò talem redemptionem, vel translationem absolute simoniacam, & invalidam pronunciant Card. de Luc. *de pens. d. 5. n. 3.* pro quo citat Toud. *tr. de pens. c. 57. n. 1.* Garc. *p. 1. c. 5. n. 20.* citans pro hoc quamplures, & signanter *n. 23.* Henric. *in sum. l. 13. c. 13. §. 2.* qui dicit, post Constitutionem Pii V. imponentis pensionario recitationem officii B. Virginis, pensionem redimere sine licentia Papæ esse simoniacum, & fieri nulliter, etsi propterea non incurratur excommunicatio. Ante Pium V. tamen pensionem reputatam redimibilem, in quo postremo, dicit Garc. eum falli. Item esse dictam redemptionem absolute simoniacam, tenere videtur citato Laym. *Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. §. 5. n. 48.* Barbof. *juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 20. & 21.* ubi, postquam dixisset, vendentem, aut redimentem privatâ auctoritate pensionem temporalem, videri reuiri simoniæ contra jus humanum, addit: at pensio Clericalis est materia simoniæ non solum contra jus humanum, sed etiam Divinum, ubi recepta illa Constituit. Pii V.

3. Tertiò, distinguit Lott. & primò quidem pensionem, dum reservata ex causa cessionis, vel resignationis beneficii, redimere, seu extinguere anticipatâ aliquot annatarum solutione, esse simoniacum, indeque aperiri viam venditioni beneficiorum, neminem non videre, asserit *l. 3. q. 29. n. 93.* diceus, id ipsum notari quoque à Gigante *de pens. q. 87. sub n. 7.* negat tamen Lott. *ibid.* hinc sequi talem pensionem non esse quid merè temporale; cum, cur non possit talis pensio redemptione extingui, alia evidentior & firmiter sit ratio, nempe quòd per talem redemptionem aperitur via nundinationi beneficiorum. Uti eandem rationem indicat Azor. *loc. cit. q. 9.* sic enim posset quis resignare beneficium ea lege, ut reservetur sibi certa pensio, & insuper ut ea pensio pretio anticipato solvatur, seu redimatur, quæ qui faceret, beneficium ipsum

vendere merito crederetur. Nam dum beneficium resignas Titio, pacto cum eo inito, ut pensionem v.g. 20. Ducatorum, quam tibi reservas singulis annis solvendam, redimat 140. Ducatis, statim solutis, perinde est, ac si dares illud beneficium pretio 140. Ducatorum recepto. Azor. *loc. cit.* Dein, dum pensio non est imposita ex causa cessionis seu resignationis beneficii, vel ex alia causa, ex qua possit argui pactio circa ipsum beneficium cedendum aut resignandum, eam redimere sine auctoritate Papæ, negat esse simoniacum. n. 96. hinc formalibus; Auctoritas Apostolica est perpetuo necessaria; sed non erit perpetuo necessaria pro abitergenda labe simoniæ, nisi ea tenus, quatenus processerit pensio ex causa cessionis seu resignationis beneficii, vel alia, ex qua argui possit pactio circa ipsum beneficium cedendum, aut resignandum. Et ita intelligendos ait omnes, qui nimis effuso sermone pronunciarunt, redimentem pensionem sine auctoritate Papæ committere simoniam, qui sunt multi, cum quibus etiam sentit Moneta *de distrib. quotid. p. 2. q. 18. n. 12.*

4. Quarto Castrop. *tr. 17. d. 3. de simon. p. 13.* postquam n. 3. pensionem soli clerico concessam divisisset quadrifariam; nempe in eam, quæ datur pauperi clerico in sustentationem, quæ datur Parocho seni non valenti amplius deservire, ut se sustentet, beneficium ejus alteri collato. Quæ datur renuncianti beneficium, quod pacifice possidebat. Quæ datur ad litem in beneficio sedandam. Dixissetque cum Valent. *d. 16. p. 3.* quem citat, de omnibus hinc pensionum clericalium speciebus, esse simoniam juris Divini, vendere has pensiones auctoritate propria, ubi Bulla Pii V. edita 1571. in Bullario 138. recepta observatur; eò quod in dicta Bulla Papa pensiones annexat titulo spirituali, obligando pensionarios ad recitationem officii B. Virginis, quoposito, ut ait, cum pensio nihil sit aliud, quam jus percipiendi fructus (intellige, ex alieno beneficio) medio spirituali officio, cum hoc officium invendibile sit, etiam jus percipiendi fructus ab illo inseparabile, fore invendibile. Ubi verò dicta Bulla recepta non est, vendere dictas pensiones esse simoniam juris humani; eò quod ex stylo Curie prohibetur, eas vendi, & venditores tanquam simoniaci puniantur. Denique *n. 10.* sentit cum eodem Valent. *loc. cit. l. 2. c. 35. dub. 22. n. 124. Tollet. l. 5. c. 92. n. 6. dicto 3. Suar. l. 4. de simon. c. 26. n. 24. & 16.* quos citat; quamlibet dictarum clericalium pensionum redimi posse propria auctoritate sine simonia. Rationem dat ex Valent. quia, quod per se & immediate acquirit titularis, seu possessor beneficii pensione gravari, redimendo pensionem, est immunitas & libertas ab obligatione & onere pendendi quotannis ex fructibus illius tantam quantitatem, libertas autem hæc non sit spiritualis, neque spirituali per se annexa; nam esto, inde sequatur beneficium beneficiario fore magis utile, & eum facultatem habere retinendi sibi omnes fructus, hoc tamen est extrinsecum & accidentarium redemptioni pensionis, utpote quæ non per se respicit hanc utilitatem, sed solum dictam immunitatem. Atque ita diluit quoque fundamentum opinionis contrariæ, quod proposuerat n. 9. nimirum, quod beneficiarius redimens pensionem reddat beneficium sibi magis utile, quia potest jam percipere partem illam fructuum, quam solvere tenebatur loco pensionis; potestas autem, seu jus colligendi illam partem fructuum sit annexa titulo

spirituali, cum sit propter officium, non sicut ad potestas percipiendi ceteras partes fructuum. Addit quoque Castrop. *cit. n. 10.* pro confirmatione, quod redemptio pensionis nihil aliud sit, quam quædam anticipata solutio fructuum, quos singulis annis beneficiarius tenebatur prestare. Ac tandem concludit, his non obstantibus, ad redemptionem pensionis semper solere intervenire auctoritatem Papæ, non quia ea necessaria, sed ad majorem securitatem, & quia jam ex stylo Curie hoc sit receptum.

Quæstio 669. An pensio cassata, seu viâ redemptionis extincta, anticipatâ solutione cogat literis Apostolicis?

Respondeo: non sufficere suppletionem manu Papæ signatam; sed insuper expeditionem litterarum Apostolicarum esse omnino necessariam in hac non libera, seu non gratuita extinctione pensionis, ita ut ante expeditionem illarum sit locus penitentia, tenet Lot. *l. 1. q. 42. n. 10.* Contrarium tradit Corrad. *pr. benef. l. 5. c. 6. n. 55.* hinc expressis: neque literæ Apostolicæ requiruntur, quando pensio de consensu pensionarii cassatur & extinguitur, etiam nonnullis anticipatis, seu anticipandis solutionibus; tunc enim sola Signatura supplicationis super hujusmodi cassatione sufficit cum clausula; quod illa tam in judicio, quam extra illud fidem faciat. Idem tradit Card. de Luc. *de pens. d. 5. n. 3.* ubi talis est recepta praxis, quod super hujusmodi extinctionibus (intellige quæ sūt mediante pecuniâ, seu redemptione per anticipatas aliquorum terminorum solutiones; de his enim immediate ante fuerat locutus) obtinetur beneplacitum Apostolicum, pro quo sufficit sola supplicatio signata manu Papæ, absque expeditione litterarum &c. Et *d. 22. n. 4.* ubi stylus est, sive cassatio pensionis fiat motu proprio, sive ex conventionem partium ob aliquorum terminorum anticipatam solutionem non expediendi litteras; sed quod sola supplicatio signata manu Papæ sufficiat ex Decreto in eadem supplicatione adjecto solito. citat pro hoc Tond. *de pens. c. 28. n. 26. Garc. p. 6. r. 2. m. 13. &c.* qui tamen ibi non loquitur de literis expediendis super pensionis extinctione per dictam ejus redemptionem, sed super illius translatione.

Quæstio 670. An pensio cassata possit deinceps exigi?

Respondeo: Pensio semel extincta, sive gratuita cassatione, sive mediâ redemptione, amplius non reviviscit, licet titularis, seu is, qui pensionem solvebat, de novo se obligaret ad solvendum illam; quia beneficium semel liberatum ab onere pensionis, non potest per beneficiarium iterum reduci ad servitutem sine nova auctoritate, & solemnitatibus requisitis in reservatione pensionis. Ventrigl. *to. 2. annot. 11. §. 3.* citans Marechot. *var. resol. l. 2. c. 18. n. 24. & 25.* Cassat. *de pens. decis. sim. n. 6.* Procederetque id ipsum, etiam si titularis confiteretur, cassationem fuisse factam per metum, ex Marechot. *loc. cit. n. 26.* astringit Ventrigl. *loc. cit.* dum tamen aliunde de dicto metu sufficienter per alias probationes, quam titularis confessionem, constaret, pensio non quidem revivisceret, sed diceretur nulliter extincta, adeoque perfolvenda, Ventrigl. *loc. cit.* Sic quoque tradit Card. de Luc. *de pens. d. 22. n. 2.* quod quamprimum cassata pensio (loquitur de cassatio-

ne facta per Papam motu proprio) & sic illico Ecclesia in primo libertatis statu reposita, pensio amplius peti nequeat; ad eum ut Judex ex officio nemine etiam opponente, pensionarium agentem repellere valeat. Citat pro hoc Gamb. de off. leg. l. 6. n. 484. Tond. de pens. c. 77. n. 25. &c.

Questio 671. Qualiter amittatur possessio exigendi pensionem?

Respondeo primò: Tunc pensionarius dicitur amisisse possessionem naturalem, seu spoliatus possessione naturali pensionis, quando pensionem petiit ab eo, qui eam illi solvere consueverat, & is solvere non vult. Nam eò ipso, quod solvere recuset, spoliare videtur pensionarium possessione. Azor. p. 2. l. 8. c. 13. q. 2. citans Innoc. in c. suborta, de sent. & rejudic. & Decium conf. 136. Lott. l. 1. q. 38. n. 214. ubi: probando, pensionem semel petitam, & titulari eam negasse, probatur amissa naturalis possessio; quia illa denegatio intenta est ad spoliationem naturalem possessionis. Citat pro hoc Guido, Papam. decis. 629. per tot.

2. Respondeo secundò: Posito autem, quòd possessio naturalis fuerit amissa per dictam denegationem solutionis, quòd, si pensionarius per decennium acquirerit illi denegationi, negligendo petere solutionem, abiecit etiam animum possidendi, sic ipsam quoque civilem possessionem per lapsum tanti temporis, quasi ejus oblitus, amittit. Lott. loc. cit. n. 215. citans Bart. in l. si ve possideris n. 8. c. ne probat. Covar. ad regul. possessor. p. 1. sub. n. 3. Bald. conf. 12. n. 11. l. 1. &c. Subjungit tamen Lott. n. 216. Rotam idiplum non admittere, sed ut sit locus amissioni civilis possessionis, id exigere, ut naturalis possessio per alium fuerit occupata, qualiter illa ab alio occupata non est, ubi adest solum simplex illa denegatio titularis, ut Rota in Aquilegens. pens. 21. Maii. 1610. Sic quoque ait Lott. loc. cit. n. 218. illud, quod unus possidet naturaliter tantum, & alius civiliter tantum, non posse applicari controversia super possessione, vel quasi possessione pensionis. Nam licet pensionarius possideat tantum civiliter, titularis tamen non potest possidere naturaliter; cum pensio sit quaedam servitus, & res sua nemini serviat juxta l. in re communi. ff. de servitut. urbanor. praedior. Porro pensionarius spoliatus possessione naturali per denegatam ei à titulari solutionem, potest agere judicio de spolio, & judicio possessorio ad recuperandam pensionem. Azor loc. cit. citans Caccialup. q. 18. Rotam de restitut. spoliat. decis. 24. in antiq. An autem, & qualiter agens hoc judicio teneatur ostendere titulum, dictum est alibi. Vide de hoc Azor. loc. cit. & Lott. loc. cit. à n. 220.

PARAGRAPHVS IX.

De Resignatione per Procuratorem.

Questio 672. An, & à quibus, & quorum beneficiorum resignatio fieri possit per Procuratorem?

Respondeo ad primum: Possit fieri resignationem per Procuratorem. Garc. p. 11. c. 3. n. 142. Paris. l. 9. q. 1. n. 1. Castrop. de benef. d. 6. p. 2. §. 4. n. 1. Azor. p. 2. l. 7. c. 22. q. 1. affirmantes, hanc esse con-

stantem omnium sententiam ex l. Abeo. ff. de usucap. ubi, quòd, qui potest aliquid per se, possit etiam idem per alium, nisi lege prohibeatur. Item in l. 1. ff. de Procurat. ubi, quòd usus mandati necessarius sit, quando nostris rebus superesse non possumus vel volumus. Jam verò lex nulla prohibet, resignationem beneficii fieri per procuratorem, nisi in casu unico; nimirum, dum resignationem faciens commoratur in Curia Romana; usus siquidem & stylus obtinet, ut praesentes in curia Romana non nisi per se ipsos consentum praesent resignationi (intellige, consentum illum magnum ad distinctionem consensu parvi praestiti in portione supplicae, qui etiam per Procuratorem in eo casu praestari non prohibetur) idque vi regulae Cancellariae quae est 24. Pauli IV. ubi sic dicitur: *Apostolica littera nullatenus expediantur, nisi resignans vel cedens, si praesens in Romana Curia fuerit, personaliter, alioquin per Procuratorem ad hoc ab eo specialiter constitutum expeditioni hujusmodi in eadem Cancellaria expressè consenserit, &c.* Castrop. loc. cit. Azor. loc. cit. q. 8. Chok. ad citatam reg. n. 39. Paris. l. 8. q. 8. n. 22. quae regulam obligantur quicunque, etiam in magna dignitate, etiam Cardinalia Constituti. Unde dum Cardinales resignant, hunc suum consentum praestant per syngrapham propria manu subscriptam, & missam ad Notarios Cancellariae, vel Camerae. Vel hi Notarii ad ipsos accedere solent, ut hunc eorum consentum excipiant, Azor, Chok. Paris. l. 8. q. 12. & cum eo Chok. id limitant, ut procedat, dum hic consensus praestatur in Cancellaria, non verò dum praestatur in Camera; quòd Notarii Camerae, ad praestandum ibi consentum admittant etiam Procuratores praesentium. Hinc jam

2. Respondeo ad secundum. Hoc unico igitur casu excepto, omnes, qui possunt per se resignare, possunt etiam constituere Procuratorem ad resignandum. Paris. l. 9. q. 1. n. 5. Sic in specie poterit id infirmus, etiam morti proximus. Azor loc. cit. q. 1. Paris. loc. cit. à n. 7. modo sit sanae mentis; destitutus enim usu rationis Procuratorem constituere nequit. Paris. loc. cit. à n. 13. Et sic Constituti in qualunque dignitate eam resignare possunt per Procuratorem. Azor loc. cit. q. 1. à n. 10. Sic è contra, qui per se nequeunt resignare, resignare quoque non valent per Procuratorem, Paris. l. 2. n. 22. tales esse dicens minores. Vel etiam, ut idem ibidem, qui constituere nequeunt Procuratorem. Hinc infero &

3. Respondeo ad tertium: Omnia beneficia resignari possunt per Procuratorem. Paris. l. 9. q. 2. n. 1. etiam maxima, & ipse Papatus. Paris. ibid. n. 2. De cetero potest resignatio per Procuratorem fieri tam coram Ordinario, quam in Curia in manibus Papae, modo coram Ordinario fiat pure; cum coram illo nec ipse Principalis in favorem, aut sub alia conditione resignare queat. Paris. l. 9. q. 5. n. 1. Porro quòd dictum de resignatione, procedit quoque de resignatione permutationis gratia, ita ut permutari quoque possint beneficia per Procuratorem. Paris. l. 9. q. 1. n. 3. citans Bellam. de permur. benef. p. 8. q. 2. n. 9. ac dicens, esse communem.

Questio 673. An constitui possit Procurator ad beneficium idem accipiendum, & dimittendum?

Respondent negativè Castrop. loc. cit. n. 2. Azor loc. cit. q. 7. Paris. l. 9. q. 10. citans Bellam. ubi ante n. 17. eò quòd constitui nequeat Procurator ad benefi-